

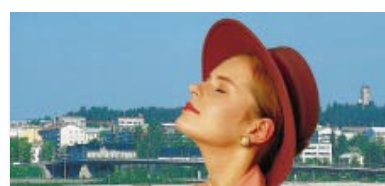
ENERGIA

TIMBER

KEKKILÄ

BIOTECH

Sisältö

Vuosi 1996 lyhyesti	2
Toimitusjohtajan katsaus	4
Liiketoiminnot	6
Vapo Oy Energia	6
Vapo Timber Oy	10
Kekkilä Oy	14
Vapo Oy Biotech	18
Tilinpäätös	22
Toimintakertomus	22
Hallinto	24
Konsernin rakenne	25
Viisi vuotta numeroin	26
Tuloslaskelma	27
Tase	28
Rahoituslaskelma	30
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet ..	31
Liitetiedot	32
Emoyhtiön omistamat osakkeet ja osuudet	36
Tilintarkastuskertomus	37
Hallintoneuvoston lausunto	37
Henkilöstö & yhteystiedot	38
Henkilöstö	38
Yhteystiedot	39

VAPO OY ENERGIA

Vapo Oy Energia on Suomen suurin kotimaisen biopolttoaineen toimittaja. Energiaturpeen lisäksi Vapo tuottaa myös lämpöä, sähköä ja puupolttoaineita. Energiaturpeella tuotetaan Suomen kaukolämmöstä neljännos, ja sähkön kokonaistuotannosta lähes kymmenesosa. Suomen suoalasta on suojeltu vajaat 10 prosenttia, turvetuotantoa varten suoalaa on varattu noin 1,2 prosenttia.

Vuosi 1996 lyhyesti

Turvetuotantovuosi onnistui erittäin hyvin, vaikka sateisen alkukesän vuoksi tuotannossa päästiin vauhtiin vasta heinäkuun loppupuolella. Energiaturpeen myynti kasvoi 14 prosenttia. Puupolttoaineen, sahojen sivutuotteiden ja hakkeen, myynti kolminkertaistui vuoden aikana. Ympäristö-, kasvu- ja kuiviketurvettä Vapo myi 15 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna.

VAPO TIMBER OY

Vapo Timber Oy on Suomen neljänneksi suurin sahatteollisuusyritys ja Euroopassa-kin kymmenen suurimman joukossa. Vuoden lopussa sahojen määrä kasvoi kuuteen, kun Forssan sahasta tuli Vapo Timber Oy:n tytäryhtiö. Sahojen yhteenlaskettu tuotantokapasiteetti on yli 600 000 kuutiometriä.

KEKKILÄ OY

Kekkilä Oy valmistaa kasvuvalustoja ja lannoitteita kotimaahan ja vientiin. Joka neljäs Suomeen tuotava ruukkukukka on istutettu Kekkilän tanskalaisen tytäryhtiön tuottamaan kasvuvalustaan. Suomen harrastajamarkkinoilla Kekkilä tarjoaa täyden tuotevalikoiman kasvuvalustoja ja lannoitteita. Kekkilä valmistaa ammattikäyttöön tarkoitettuja lannoitteita viljelmä- ja kasvikohtaisesti.

VAPO OY BIOTECH

Vapo Oy Biotechin liiketoiminta muodostuu yhdyskuntajätteen käsittelystä, ilmanpuhdistuslaitteiden valmistuksesta ja lietteenkäsittelystä. Biotech on kehittänyt jätehuoltoon Suomen olosuhteisiin soveltuvat biojätteiden kompostointi- ja kuivajakeen käsittelylaitokset.

Sahaliiketoiminnassa päästiin positiiviseen tulokseen, vaikka sahatavaran keskihinta oli kymmenen prosenttia edellisen vuoden keskihintaa alempi ja raakapuun hinta pysyi korkeana. Vapo Timber Oy kasvatti markkinaosuuttaan sekä kotimaassa että viennissä.

Parin viime vuoden aikana tehdyt rationalisointijärjestelyt näkyvät tuloksessa. Kekkilän voitto rahoituserien jälkeen oli lähes neljä miljoonaa, missä on parannusta kymmenisen miljoonaa markkaa edelliseen vuoteen verrattuna. Tulokseen päästiin henkilökunnan sitoutumisella, tiimityöskentelyllä, keskittymällä oikeisiin asioihin ja realistisella tavoitteiden asettelulla.

Vapo Oy Biotechille vuosi merkitsi läpimurtoa, mikä näkyy vahvana tilauskantana. Kiteen tunnelikompostointilaitos on osoittanut toimivansa suunnitellusti. Vastaavia laitoksia tilattiin neljä lisää. Biosuodattimia toimitettiin kertomusvuonna viisi kappaletta, ja tilauksessa oli vuoden 1997 alussa seitsemän suodatinta. Syyskuun alussa voimaan tullut jätevero tekee jätteiden hyötykäytön ja kierrättämisen halvemmaksi kuin niiden sijoittamisen kaatopaikalle.

KANSANTALOUDESSA VAROVAISTA ELPYMISTÄ

Vuoden 1995 syksyllä tehty talous-, työllisyys- ja työmarkkinapoliittinen sopimus on tavoitteensa mukaisesti lisännyt yhteiskuntamme vakautta ja luonut pohjan talouselämän kehittämiseksi. Vuosi 1996 oli varovaisen elpymisen aikaa, joskin eräillä aloilla alettiin jo pelätä osittaista ylikuumenemista. Kun työttömien määrä edelleen on valtava, ei ylikuumenemista hevin uskoisi mahdolliseksi. Eräillä aloilla kuitenkin on pulaa ammattitaitoisesta työvoimasta, kun suuri osa pitkäaikaistyöttömistä on jäänyt pysyvästi työmarkkinoiden ulkopuolelle. Verotuksen ulkopuolella oleville markkinoille tekijöitä riittää, ja maassa tarvitaankin

nyt toimenpiteitä, joilla reilu työ ja ahkeruus uudelleen saatetaan kunniaan ja työn tekeminen pelkkää olemista selvästi edullisemmaksi.

Loppuvuonna 1994 pyrittiin ratkaisemaan epävarmuus energia- ja ympäristöverotuksessa. Jo keväällä 1995 viritettiin energiaverotuksen muutostarpeesta uusi keskustelu, mikä johti joulukuussa 1995 valtioneuvoston periaatepäätökseen lähivuosien energiapoliittisista toimenpiteistä. Energiaverotukseen ryhdyttiin valmistelemaan muutoksia, joissa tuli ottaa huomioon myös bioenergian asema työllistäjänä. Valmistelutyön lopputulos pani kesällä 1996 Suomen energiamarkkinat ja niillä toimivat yritykset uudelleen käymistilaan. Vuoden lopulla säädettiin uusi energiaverolaki, jossa sähkön energialähteiden verottamisesta luovuttiin ja siirryttiin lopputuotteen eli sähkön verottamiseen. Haluttiin antaa Suomessa tuotetulle kivihiilisähkölle verotuksellista etua ja tehdä se kilpailukykyiseksi muualla Pohjoismaissa tehtyyn kivihiilisähköön nähden. Bioenergian asema työllistäjänä otettiin huomioon myöntämällä pienimuotoiselle, myös puuta ja polttoturvetta käyttävälle voimantuotannolle sähkövero vastava tuki viiden vuoden ajaksi. Eduskunta edellytti, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin turpeen kilpailukyyn parantamiseksi, mikäli turpeen käyttö energiaverouudistuksen

Suomen suoalasta on suojeltu vajaat 10 prosenttia, turvetuotantoon on varattu 1,2 prosenttia.

vuoksi vähenee enemmän kuin viisi prosenttia nykytasosta.

Muutettu verotus vähentää turpeen käyttöä erityisesti lauhdesähkön tuotannossa. Investointien hyödyntämisen ja työllisyyden kannalta on kuitenkin merkittävää, että verolain käsittelyn yhteydessä pari lauhdeturpeen suurkäyttäjää sitoutui pysyttämään turpeen käyttönsä nykytasolla, mikä osaltaan vähentää pelkoa työpaikkojen menettämisestä erällä energiaturpeen suurtuotantoalueilla. Aikaisemman lain aikana turpeen energiakäyttö kasvoi vakaasti vuosittain. Nähtäväksi jää, pystytäänkö tätä suotuisaa kehitystä uuden verotuksen aikana jatkamaan.

Euroopan unionissa ollaan taas valmistelemassa esitystä energia- ja ympäristöverodirektiiviksi. EU:ssa myös tekeillä olevaan energiastategiaan sisältyy tärkeänä osana uusiutuvien energialähteiden käytön lisääminen. Turpeen asema näissä suunnitelmissa on hämmentävä. Aikaisemmin turve luettiin fossiilisiin polttoaineisiin. Uusiutuvalla energialla EU:ssa tarkoitetaan mm. biomassaa eli puuperäisiä polttoaineita, olkea, liettestä, yhdyskuntajätteitä ja energiakasveja. Turve on, ilmeisestikin varsin outona energialähteenä EU:ssa, jätetty suunnitelmissa nyt nimeämättä eikä sitä ole enää luettu fossiilisiin polttoaineisiin eikä biomassaksi. Suomessa väittely turpeen asemasta on

nyttemmin vaiennut ja yhä useammat asiantuntijat katsovat turpeen ainakin hitaasti uusiutuvaksi biomassaksi. Kuten puu, turvekin on biomassaa, jota jatkuvasti muodostuu maan päällä kasvavista elävistä kasveista. Turvetta käytetään vähemmän kuin sitä vuodessa kasvaa. Turpeen käyttö energian tuotantoon on kestävä kehityksen tavoitteiden mukaista ja sen lukeminen biomassaksi on oikeutettua.

Uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiseksi Euroopan unionissa on tärkeää, että EU:n turve- maissa Irlannissa, Ruotsissa ja Suomessa turpeen käyttöä kannustetaan samalla tavalla kuin muuta biomassaa ja bioenergiaa. Turve tuleekin sisällyttää kaikissa Euroopan unionin suunnitelmissa uusiutuviin energialähteisiin, biomassaan ja bioenergiaan ja kaikkiin niiden käyttöä lisääviin toimiin.

Vuoden 1996 toiminta ja tulos olivat suunnitellulla tasolla Vapo Oy:ssä ja Kekkilä-konsernissa. Myös Vapo Timber Oy:ssä tavoitteet saavutettiin vaikeuksista huolimatta. Alkaneen vuoden näkymät ovat rohkaisevia, joskaan tavoitteiden saavuttaminen ei nytkään onnistu ilman konsernin henkilöstön ja koneyrittäjien hyvään ammattitaitoon perustuvia jatkuvia ponnisteluja. Kaikkien asiakkaittemme ja yhteistyökumppaneittemme vahva tuki on edelleen tarpeen työmme onnistumiseksi kotimaisten luonnonvarojemme, turpeen, puun ja yhdyskuntajätteiden hyödyntämisessä meidän kaikkien yhteiseksi hyväksi. ▼

Jyväskylässä 5.2.1997

Esko Muhonen

Turve on hitaasti uusiutuvaa biomassaa, jota syntyy vuosittain luonnossa käyttöä enemmän.

HYVÄ VUOSI SATEISESTA KESÄSTÄ HUOLIMATTA

Seppo
Sänkiäho

Turvetuotantovuodesta 1996 tuli erittäin hyvä, vaikka alkukesän epätavallisen sateinen sää lupasi aivan muuta. Biopolttoaineiden tuotekehitys edistyi hyvin ja puupolttoaineen, sahojen sivutuotteiden ja hakkeen, myynti kolminkertaistui vuoden aikana.

Turvetuotantovuosi onnistui hyvin ja Vapo Oy Energia pääsi tavoitteeseensa 22,7 miljoonaan kuutiioon, vaikka tuotanto sai kunnolla vauhtia vasta heinäkuun puolivälissä. Poikkeuksellista oli se, että turpeentuotanto jatkui pitkälle syyskuulle.

Energiaturpeen myynti kasvoi yli 14 prosenttia. Turpeen osuus oli kaukolämmön tuotannosta 25 prosenttia ja sähköntuotannosta 9 prosenttia. Yksi merkittävä syy energiaturpeen menekin kasvuun oli Pohjoismaiden poikkeuksellisen huono vesivoimailanne, ja Suomen pääpolttoaineenaan turvetta käyttävät voimalaitokset pyörivät hyvällä käyttöasteella koko vuoden. Myyntiä lisäsi myös Enso Oy:n Kemian sekä UPM-Kymmene Oy:n Tervasaaren tulosyksikön ja Rauman voimaloiden käynnistyminen.

Ympäristöturvetta Vapo myi 15 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Eniten turvetta käytettiin maataloilla perinteisesti kuivikkeena ja myös lietelantalojen sekoitusaineena. Kaikkiaan 20 000 maatilaa käytti yhteensä 400 000 kuutiometriä kuivike- ja maanparannusturvetta. Kasvuturvetta toimitettiin suuria määriä myös kasvuturpeen jalostajille ja Vapo Oy Biotechin lietteenkäsittelyjärjestelmien ostajille.

Uusien suoalueiden hankinta ja kunnostus keskittyivät Pohjois-Suomeen, jossa energiaturpeen käyttö kasvaa. Vuoden aikana Vapo sovitti Kemira Oy:ltä

Vapo Oy Energian vuoden 1996 turpeen myynnistä jyrsinpoltto- turpeen osuus oli 89, palaturpeen 7 ja kasvuturpeen 4 prosenttia.

aikaisemmin ostamansa 2500 suohehtaaria omaan turvetuotantoonsa ja otti lisäksi hoitaakseen turvetuotannon Kemiran soilla.

Vapo Oy Energian ympäristönsuojelukustannukset olivat 37 Mmk eli 4,4 prosenttia Vapo Oy Energian liikevaihdosta ja 8 prosenttia investoinneista.

Turpeen tuotantoa ja toimituksia varten rakennettu laatu järjestelmä on saatu vuoden aikana sisäänajovaiheeseen. Turve-energian käyttö on yksi lenkki metsäteollisuuden energiaketjussa, ja laatu järjestelmä on tärkeä etenkin metsäteollisuudelle ja sen asiakkaille. Varsinkin paperinostajat haluavat tietää, miten metsäteollisuus on hoitanut energian hankinnan. Vapo Oy Energian laatu järjestelmän rinnalle on rakennettu myös ympäristöhallintajärjestelmä, joka saatiin vuoden lopussa kokeiluvaiheeseen Länsi-Suomen tulosityksissä.

Vapo Oy Energia on lisännyt puun ja muiden biopolttoaineiden markkinointia, tutkimusta ja kehitystoimintaa. Energia-asiakkailleen Vapo markkinoi aktiivisesti sahojen sivutuotteita ja haketta, joiden myynti kasvoi vuoden aikana kolminkertaiseksi, 600 000 kuution. Puu sopii hyvin poltettavaksi turpeen ohella, koska puutuhka sitoo turpeen rikkiä. Seospolttoaineen päästöt ovat entistä ympäristöystävällisemmät.

Puun ja muiden biopolttoaineiden käyttöön liittyy

viä, kokeiluvaiheessa olevia hankkeita on meneillään useita. Lieksan koelaitoksessa tutkijat testaavat uudenlaista, biopolttoainetta varten kehitettyä kuivuria ja siihen liittyvää poltintekniikkaa.

Toinen monivuotinen kehityshanke liittyy bioöljyn valmistamiseen kotimaisesta puusta ja muusta biomassasta. Kesäkuussa alkoivat testiajot kanadalaiselta Ensyn Technologies Inc:lta hankitulla pilot-laitteistolla, jonka avulla bioöljyä valmistetaan flash-pyrolyysitekniikalla. Hankkeessa ovat Vapon lisäksi mukana Valtion teknillinen tutkimuskeskus ja Wärtsilä Diesel Oy.

Vapo on kokeillut Liminganlahdelta niitetyn järviruo'on polttoa turpeen seassa ja jatkanut ruokohelpiviljelyn tutkimuksia.

Vuoden 1997 alusta käyttöön otettu uusi energiavero ei välttämättä edistä kotimaisten biopolttoaineiden kehittämistä ja käyttöä, vaikka se on ollut uudistuksen tavoitteena. Vero sai aikaan sen, että kivihielestä tuli ylivoimaisesti kilpailukykyisin lauhdevoimaloiden polttoaine ja ilman erityisjärjestelyjä turve syrjäytyisi lähes kokonaan lauhdutusvoimaloiden polttoaineena. Yhdistetyssä lämmön ja sähkön tuotannossa taas puun kilpailukyky suhteessa turpeeseen hie-man heikkeni. Tulevaisuus osoittaa, miten energiavero vaikuttaa kotimaisten polttoaineiden käyttöön. **V**

Seppo Sänkiäho, toimialajohtaja

Rekkakuorma turvetta riittää 4-5 omakotitalon lämmitykseen vuodeksi.

Turvetuotannon välitön ja väliillinen työllisyysvaikutus koko maassa on yhteensä 6500 henkilöä.

”Suuret voimalainvestoinnit on tehty sitä silmällä pitäen, että turpeen käyttö tulee jatkumaan, jos hinta pysyy kohdallaan”, sanoo Pentti Pajunen.

UPM-KYMMENEN ENERGIAJOHTAJA PENTTI PAJUNEN:

”TAVOITTEENAMME ON SAADA ENERGIAA MAHDOLLISIMMAN HALVALLA”

UPM-Kymmene Oy:n Tervasaaren paperitehtaalla marraskuussa 1996 käynnistynyt sadan megawatin voimalaitos käyttää polttoaineena puunkuoren ohella turvetta. Konsernin energijahtaja Pentti Pajunen kertoo, että kiinteän polttoaineen kattilan rakentaminen tuli ajankohtaiseksi, kun tehdas tarvitsi lisää lämpökapasiteettia. ”Näin saatiin kuoren polttomahdollisuus, ja oli luontevaa käyttää lisänä kotimaista polttoainetta. Kiinteä polttoaine korvaa osittain maakaasua”, hän sanoo.

Yhtiö on alkanut käyttää turvetta myös Rauman tehtaan voimalaitoksessa kivihillen sijasta. Siellä uuden voimalan pääasiallinen polttoaine on puunkuori. Lisäksi yhtiöllä oli vuonna 1996 turvevoimala Simpeleellä, Jämsänkoskella, Kuusankoskella ja Kaipolan tehtaalla Jämsässä. Konsernilla on huomattavia osuuksia myös Kajaanin turvevoimalaa pyörittävästä Kainuun Voima Oy:stä sekä Seinäjoen turvevoimalasta osakkuusyhtiö Pohjolan Voima Oy:n kautta.

”Meidän tavoitteenamme on saada energiaa mahdollisimman halvalla, koska energia on huomattava kustannustekijä”, Pajunen perustelee.

Toukokuuisessa fuusiossa syntynyt, liikevaihdol-

taan Euroopan metsäjätien ykkönen käyttää vuodessa noin 20 TWh sähköä ja 26 TWh lämpöenergiaa. Lämpöenergian hankinnassa kotimaisuusaste on lähes 70 prosenttia. Liki 60 prosenttia kertyy yrityksen omista energialähteistä, kuoresta, hakkeesta, lipeästä ja lämmön talteenotosta. Turpeen osuus on yli kymmenen prosenttia.

Energialähteiden kotimaisuus merkitsee UPM-Kymmenelle ennen kaikkea vakaata hintakehitystä ja saannin jatkuvuutta riippumatta maailmanmarkkinoilla tapahtuvista heilahduksista.

Asiakkaiden vaatimasta ympäristöimagosta huolehditaan. ”Tervasaassa maakaasun korvaaminen osittain turpeella nosti rikkipäästöjä. Raumalla taas turve korvasi lisänä käytetyn kivihillen ja siellä rikkipäästöt putosivat alle puoleen”, Pajunen kertoo. Näillä voimalaitoksilla rikkipäästöt pysyvät sallituissa rajoissa, kun kattilaan lisätään kalkkia.

UPM-Kymmenen turvehankinnat ovat liki 2 miljoonaa MWh, noin 2–2,5 miljoonaa kuutiota vuodessa. Yhtiön omille voimalaitoksille ajaa joka päivä 55 turverekkaa. Pääasiallinen toimittaja on Vapo Oy.

YMPÄRISTÖASIAT PIDETÄÄN KUNNOSSA OHJELMAN JA ISO-STANDARDIN AVULLA

Vapo Oy Energian ympäristönsuojelun tavoitteet määriteltiin kertomusvuoden aikana ympäristöohjelmassa, jonka pohjalta jokainen asiakasalue laatii konkreettisen, yksityiskohtaisen ympäristönsuojelusuunnitelman. Vapo Oy:n ympäristöpäällikkö Pirkko Selin sanoo, että ohjelma tarvitaan paitsi yrityksen oman toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi, myös siksi, että asiakkaat kiinnittävät yhä enemmän hu-

miota ympäristöasioiden hoitoon.

"Turvetuotantotoiminnan hyväksyttävyyttä riippuu paljon siitä, miten hyvin yritys täyttää ympäristötietoisien asiakkaiden ja kansalaisten vaatimukset", Selin sanoo.

"Uusien soiden hankinnassa kynnukseksi ovat tulleet luonnon monimuotoisuuteen liittyvät asiat ja uhanalaiset lajit. Näihin asioihin pitää suhtautua vakavasti, ja ne on selvittävät etukäteen, samoin se,

mitä suolle tehdään, kun tuotanto on ohi. Vesiensuojelussa on mentävä koko ajan eteenpäin, samoin turvetuotantoteknologiaa on kehitettävä ympäristöystävälliseksi", Selin tulkitsee ympäristöohjelman keskeisiä kohtia. Ympäristöohjelman täydennykseksi rakennettu ISO-standardin mukainen ympäristöhallintajärjestelmä saatiin vuoden aikana käyttöön Länsi-Suomen tuolosyksikössä. ▽

LAATU JA YMPÄRISTÖ KULKEVAT KÄSI KÄDESSÄ

Jukka Ohrankämnen
mielestä ympäristönsuojelu on nykyaikaa. "Kun ympäristöasiat ovat kunnossa, yhtiön on helpompi myydä ja silloin urakoitsijoidenkin asiat ovat kunnossa."

"Ympäristöasioista huolehtiminen tuo meille jossain määrin lisää työtä, mutta minä ainakin ajattelen, että kun ollaan mukana teollisessa toiminnassa, jäljetkin pitää siivota." Tätä mieltä on Jukka Ohrankämnen, Vapon turvetuotannon pääurakoitsija Karvian Mustakeitaalla Pirkanmaalla.

Laatujärjestelmä on parina vuonna alkanut ujuttautua turvetuotantourakoitsijan arkeen, ja lisäksi on tulossa ympäristöhallintajärjestelmä. Koulutusta on lisätty ja joka traktorin hytissä on keltainen laatukansio.

"Kansio kertoo kohta kohdalta, miten eri työvaiheet hoidetaan. Kun vastaan tulee asia, jota ei tiedä, kirjasta löytää avun. Tämmöisestä vanhasta turvemiehestä tuntuu välillä, että kansiossa on kauan tarkat ohjeet, mutta ei sitä ole tarkoitettu ulkoläksyksi", Ohrankämnen sanoo.

Turvesuolla työskentelevän vinkkelistä ympäristö ja laatu kulkevat käsi kädessä. "ISO määrää rumpuputkien sihtipöytästä, ojasyvyyksistä, siitä, millaisia kantoja turpeen sekaan saa jäädä, mihin

jäteöljyt ja suodattimet vieään ja miten saostusaltaat hoidetaan", Ohrankämnen luettelee.

Kesä 1996 oli turvetuotantourakoitsijoille poikkeuksellinen. "Alkukesästä näytti siltä, ettei työstä tule jatkuvien sateiden takia yhtään mitään. Kun pouta sitten alkoi heinäkuun lopulla ja kesti koko elokuun ja pitkälle syyskuulle, saimme turvetta jopa 20 prosenttia yli tavoitteen. Keidassuolta nostettiin 166 000 kuutiota, kun tavoite oli 145 000", karvialaisurakoitsija kertoo. ▽

Turvekentillä otettiin käyttöön uusia pölyämättömiä imuvaunuja.

POSITIIVINEN TULOS VAIKEISSA OLOSUHTEISSA

Juha
Tuominen

Vapo Timber Oy:n tulos oli vuonna 1996 positiivinen, 12,7 miljoonaa markkaa, vaikka sahatavaran myynnin keskihinnat jäivät kymmenen prosenttia edellistä vuotta alhaisemmiksi. Liikevaihto oli kertomusvuonna 629 miljoonaa markkaa ja käyttökate runsaat viisi prosenttia.

Vuonna 1995 alkanut sahatavaran hintojen lasku jatkui alkuvuonna 1996. Kuusisahatavaran osalta hintojen lasku tasaantui kesällä ja kääntyi loppuvuodesta hienoiseen nousuun. Valuuttamääräisten hintojen nousua hillitsi markan vahvistuminen.

Puukauppa pysähtyi lähes viideksi kuukaudeksi, koska sopimuksetonta kautta kesti maaliskuusta elokuun loppuun. Kauppa alkoi käydä varsin vilkkaasti, kun syyskuussa saatiin yllättäen vuoden loppuun saakka kestäneet osittain kattavat alueelliset puusopimukset.

Markkinaosuudet kasvoivat sekä kotimaassa että ulkomailla. Päämarkkinoista erityisen suotuisasti kehittyivät Englanti, Saksa, Ranska ja Japani. Edellä mainittujen maiden osuus koko viennistä oli yli 60 prosenttia.

Sahatavaraa toimitettiin 500 000 kuutiometriä, josta vientiin meni 390 000 kuutiometriä. Viennin määrä oli sama vuonna 1995. Kotimaan toimitukset kasvoivat 22 prosenttia. Kokonaiskasvua tuli neljä prosenttia. Markkoina viennin arvo väheni kahdeksan ja kotimaan myynnin arvo nousi runsaat 5 prosenttia.

Vuonna 1996 tuotettiin sahatavaraa ja ratapölkkyjä 509 000 kuutiometriä. Kuva Nurmeksen sahalta.

Vuosi 1997 uudistaa puukauppaa merkittävästi. Vuoden alusta oli siirryttävä uuteen EU-komission ja kilpailuviraston hyväksymään yrityskohtaiseen puun hinnan sopimismenettelyyn, eikä uuden järjestelmän toimivuudesta ole vielä tietoa. Tukin hintaan saattaa kohdistua epärealistisia odotuksia sellun alhaisen hinnan ja sahatavaran hyvän kysynnän takia. Tukin hinta on pitkään syönyt sahojen kannattavuutta, koska hinta ei ole seurannut vientihintojen vuonna 1995 alkanutta laskua.

Puun varantotilanne oli loppuvuonna normaali. Varantoja oli kertomusvuoden päättyessä noin kuudeksi kuukaudeksi.

Kertomusvuonna tuotettiin sahatavaraa ja ratapölkkyjä 509 000 kuutiometriä. Puupulasta johdettavista tuotantorajoituksista huolimatta kokonais-sahaus kasvoi kaksi prosenttia, mikä johtui pääasiassa investointien käyttöönotosta.

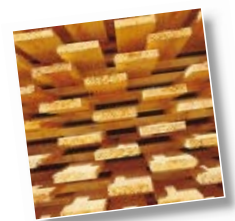
Investoinnit olivat kertomusvuonna 44 miljoonaa markkaa. Merkittävä investointi oli Kevätien tukkilajittelun, kuorimon ja tukkien sahausyksikön uusinta. Investointi nosti tukkien käsittelyn vedestä maalle. Nyt saha on kompakti, mo-

derni, vuosikapasiteetiltaan 200 000 kuutiometrin saha. Toinen merkittävä investointi oli Forssan sahan osto Asko Oy:ltä vuoden toiseksi viimeisenä päivänä. Forssan sahan hankinta kasvattaa Vapo Timber Oy:n vuosikapasiteetin runsaaseen 600 000 kuutiometriin ja vahvistaa sahatavaran jatkojalostusliiketoimintaa, johon Vapo Timber Oy lisää edelleen panostusta. ▼

Juha Tuominen, toimitusjohtaja

Merkittävä investointi oli vuoden lopussa ostettu Forssan saha.

Vientiin meni 390 000 kuutiota sahatavaraa.

URPO SAASTAMOINEN TUNTEE LIEKSAN METSÄT

Metsätyönjohtaja Urpo Saastamoiselle Lieksan seudun metsät ovat tuttuja. Nuorena miehenä hän aloitti metsätyöt vikurisahalla ja ajoi hevosella puuta yhdessä isänsä kanssa. 1960-luvulla yleistyivät moottorisahat, metsäkoneet tulivat yhä enemmän leimikoihin ja lopulta myös tietokoneet monitoimikoneiden myötä. Monitoimikoneet tekevät tänään metsurin työstä yli 90 prosenttia.

Urpo Saastamoinen on ollut Vapon palveluksessa 30 vuotta. Nykyään hän suunnittelee puun korjuun ja reitin tien varteen Kevätniemen sahaa varten. Korjuun ja sahan raaka-aineen tarpeen yhteen sovittelu on osa työtä.

"Työt ovat menneet oikeaan suuntaan, hommat ovat keventyneet", Saastamoinen kertoo.

Jatkuva kouluttautuminen on välttämätöntä. "Esimerkiksi Siilinjärvellä kurssitettiin kesällä metsäkoulussa. Kävimme läpi, miten pitäisi kohdella luontoa ja metsää säästävästi. Kurssilla perehdyimme siihen, miten avainbiotooppeja, esimerkiksi lähteiden ja kallioiden ympäristöä, tulee jättää käsittelemättä tai käsitellä niin, että ne jäävät lähes alkuperäiseen tilaan."

Saastamoinen kertoo, että metsän omistajan ja metsäkeskuksen tehtävä on etsiä nämä kohteet ja merkitä ne karttaan. Puun korjaajakin osaltaan varmistaa, että hellävaraisesti käsiteltävät kohteet on merkitty.

Paikkojen on myös oltava siistissä kunnossa leimikolta lähtiessä. "Kun onnistuneesti korjaa, niin ostmiehen on helppo ostaa myös myöhemmin."

Urpo Saastamoisen suunnitelmia toteuttaa leimikoissa monitoimikone ja ajokone. Kaksi miestä tekee töitä kahdessa vuorossa. Vuodessa Saastamoinen käy läpi sata leimikkoa. Toimistolla kuluu vain yksi päivä viikossa.

Vapaa-aikanaan Saastamoinen liikkuu luonnossa metsästäen. Aikaa työltä ja metsästämiseltä jää myös lentopallolle ja järjestötoiminnalle. **V**

Korjuutyönjohtaja Urpo Saastamoinen (oik.) ja monitoimikoneen kuljettaja Olavi Tallus suunnittelemassa uutta leimikkoa.

SAHAT INVESTOIVAT YMPÄRISTÖÖN

Vapo Timber Oy aloitti ympäristöjärjestelmän laatimisen vuoden 1996 aikana ja vahvisti ympäristöjärjestelmän periaatteet tammi-kuussa 1997.

Jokaiselle sahalle rakennetaan ympäristöjärjestelmä kuluvan vuoden aikana. Hankasalmen ja Kevätniemen sahoilla ympäristöasiat nivotaan osaksi laatu- ja ympäristöjärjestelmiä, Nurmeksen, Paltamon ja Peuravuonon sahoilla ja puunhankinnassa se puolestaan toteutetaan ohjeina ISO 14 000 -standardia soveltaen.

Sahojen ympäristöjärjestelmät kattavat puunhankinnan ja sahavarantien tuotannon. Myös hakkuuta toteuttavilta puuntoimittajilta ja alihankkijoilta edellytetään Vapo Timber Oy:ssä noudatettavien ympäristönhoidon periaatteiden noudattamista.

Kertomusvuoden aikana tehtiin pylväskyllästämoalueiden maaperän saneerauksia. Vuonna 1993

toimintansa lopettaneen Väärälän kyllästämon kyllästysainejäämiä sisältäneet maamassat käsiteltiin erityisellä stabilointimenetelmällä. Menetelmän hyväksyi Etelä-Savon Ympäristökeskus, ja käsitelty maa-aines kuljetettiin kaatopaikalle.

Haapajärvellä sijaitseva Pitkänkankaan kyllästämon maaperä puhdistettiin maamassat vaihtamalla. Työ tehtiin yhdessä Telecom Finland Oy:n kanssa. Ekokem Oy käsitteli

suodosvedet kemiallisesti, jonka jälkeen puhdistettu vesi johdettiin vesistöön.

Kyllästysaineen sisältämä maa-ainemassa käytettiin Haapajärven asevarikon ampumaradan pengerrakenteisiin, osa maamassoista sijoitettiin tätä varten perustetulle läjitysalueelle. Koko työ tehtiin tiiviissä yhteistyössä Kokkolan ympäristökeskuksen ja Haapajärven kaupungin ympäristöviranomaisten kanssa. Maa-alue on ollut Vapolla vuokralalla Metsähallitukselta, kyllästämon toiminta päättyi 1975. ▼

Ferrosulfaattia levitettiin ensin kyllästämon maa-ainekseen arseeni-, kupari- ja kromijäämien sitomiseksi niukkaliukoiseen muotoon. Sen jälkeen maa-aines sekoitettiin ja kuljetettiin kaatopaikalle.

LABORATORIO PALVELEE KOKO KONSERNIA

Vapo Oy:n laboratorio tuottaa tietoa ja analyysipalveluja Vapon kaikille yksiköille. Keskeisen osan työstä muodostavat biopolttoaineiden laskutukseen ja laadunvalvontaan kuuluvat polttoaineanalyysit sekä Kekkilän kasvualustojen laadunvalvontaan ja tuotekehitykseen liittyvät analyysit. Kevästä 1995 saakka laboratorio on tehnyt runsaasti myös Vapo Oy Energian vesienpuhdistuslaitteisiin liittyviä veden laadun määrittäyksiä.

Vuotta 1996 leimasi kuitenkin ympäristöliiketoimintaan liittyvien analyysien kehittäminen ja niiden selvä lisääntyminen. Laboratorio oli näin omalta osaltaan mukana testaamassa ja optimoimassa tunneli-

kompostointilaitosten toimintaa.

Ympäristöliiketoimintaan liittyvät myös hajumittaukset, joiden avulla testataan ja kehitetään biosuodattimia. Näiden mittausten tekemistä helpotti alkuvuodesta käyttöön otettu kaasukromatografi, joka mahdollisti rikkipitoisten hajuyhdisteiden mittaamisen. Laite soveltuu myös haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) analysointiin.

"Kaikissa analyyseissä lähtökohdaksi on tulosten luotettavuus ja tarkkuus. Ne ovat asioita, joista ei tingitä. Tältä pohjalta olemme rakentaneet myös laboratorion ISO 9001 -laatu- ja ympäristöjärjestelmää", laboratorion päällikkö Jaakko Lehtovaara kertoo.

Kansainvälisissä ja kotimaisissa rengasanalyyseissä onkin moneen kertaan todettu, että Vapon laboratorion analyysitarkkuus ja osaaminen on korkeaa tasoa. Lehtovaaran mukaan tason säilymisestä pidetään jatkuvasti myös huolta.

"Esimerkiksi osallistamalla aktiivisesti kotimaisiin ja kansainvälisiin tutkijatapaamisiin varmistamme, että käytössämme on viimeisin analytiikkaan liittyvä tutkimustieto. Sillä tavalla työtavat ja tulokset pysyvät vertailukelpoisina. Käytössämme on myös ajanmukaiset mittauslaitteet, joiden täydennykseksi hankittiin viime vuonna muun muassa infrapunaspektrometri (FTIR) ja edellä mainittu kaasukromatografi." ▼

Leena Välimäki tarkastaa, miten kemialliointi erottaa huumuksen vedestä.

KANNATTAVUUS KUNTOON, TULOS JOPA ODOTETTUA PAREMPI

Matti
Hilli

Kekkilä-konsernin voitto oli viime vuonna 3,9 miljoonaa markkaa, joka merkitsee lähes 10 miljoonan markan parannusta vuoteen 1995 verrattuna. Kekkilä-konsernin liikevaihto oli 141 miljoonaa markkaa.

Kekkilä Oy:n tulos oli jopa odotettua parempi, mutta ei sinänsä yllättävä: Kekkilä Oy:n ja Vapo Oy:n kasvuturvetoimialan heinäkuussa 1994 toteutettu fuusio ja muut parin viime vuoden aikana tehdyt rationalisointijärjestelyt alkavat nyt näkyä tuloksessa. Terveestä kehityksestä kertoo se, että voitollinen tulos muodostuu tuloslaskelman eri kohdissa. Kokonaismyynnin kasvun lisäksi myyntikatetta saatiin paremmaksi, kiinteät kulut laskivat ja pääomakulut pienivät.

Menestyksen taustalla on neljä asiaa. Tärkein menestystekijä ovat kekkiläläiset, jotka ovat kiitettävästi ottaneet henkilökohtaista vastuuta toimistaan. Valmius tähän kertoo taas siitä, että vuonna 1996 otettiin pitkä askel Kekkilän kulttuurin syntymisen suuntaan. Toinen menestystekijä olikin se, että konsernin työntekijät toimivat Kekkilä-tiiminä.

Kolmas tärkeä asia oli oikeiden asioiden tekeminen, joista esiin voi nostaa Kekkilä-brandin luomisen harrastajamarkkinoille. Neljäs menestystekijä oli realistinen tavoitteiden asettelu koko Kekkilän, eri yksiköiden ja yksittäisten henkilöiden tasolla. Näin vältettiin kohtuuttomien odotusten kasaaminen kenenkään hartaille.

Suomen harrastajamarkkinoille tarkoitettujen tuotteiden myynti lisääntyi viime vuonna yli neljänneksellä samanaikaisesti, kun kokonaismarkkinat eivät kasvaneet. Hyvän menekin päätekijät olivat vuoden

**Keskellä kukkaloistoa työskentelevät Virpi Hepo-Oja ja Saima Järvelä. Kuva Välivai-
nion puutarhalta Oulusta.**

1995 puolella toteutettu tuoteuudistus, harkitut markkinointiponnistelut ja aktiivinen myyntityö.

Ammattiviljelijämarkkinoilla Kekkilä on keskittynyt viljelmäkohtaisiin lannoitteisiin ja rajoitettuihin kasvualustoihin vihannesviljelyssä. Asiakkaiden kannalta keskeisen tärkeä palvelu on kattava teknisen myynnin tuki ja tuotteiden käytön neuvonta.

Viherrakentamassojen tuotannossa Kekkilä on säilyttänyt pääkaupunkiseudulla markkinajohtajan asemansa. Menestys perustuu luotettavuuteen, tasaiseen laatuun ja asiakaslähtöisiin tuotteisiin.

Vienti Suomesta kasvoi kaksi prosenttia, mikä on hyvä saavutus yltäjäronnasta kärsivillä markkinoilla. Vielä tärkeämpää kuin kasvu oli vientikaupan kannattavuuden paraneminen. Tähän päästiin keskittymällä viennissä kannattaviin alueisiin ja tuotteisiin. Lisäksi kustannuksia alennettiin tehostamalla logistiikkaa.

Viennin painopiste siirtyi entistä pidemmälle jalostettuihin tuotteisiin. Tämä on ollut kannattavuuden kannalta välttämätöntä, koska Venäjän ja Baltian maiden voimakas hintakilpailu on painanut bulkkituotteiden hinnat alas. Tanskassa Kekkilän tytäryhtiön Stenrøgel Mosebrug A/S:n myynti kasvoi noin 8 prosenttia lähinnä viennin lisääntymisen ansiosta. Paikallinen kova talvi, raaka-ainekustannusten nousu ja puutteet tuotannon ohjauksessa aiheuttivat kuitenkin sen, että yhtiö tuotti

kuluvan vuoden aikana ensimmäisen kerran tappiota. Toisella vuosipuoliskolla tilanne saatiin korjattua ja edellytykset voitolliselle toiminnalle ovat jälleen olemassa.

Englannissa tytäryhtiö VapoGro Ltd:n toimintaa järjeistettiin vuoden 1995 tappioiden jälkeen. Kannattavuuden parantamiseksi tuotteiden määrää supistettiin kolmasosalla ja toiminnassa keskityttiin Etelä- ja Keski-Englantiin. Myynti laski tästä syystä 16 prosenttia, mutta kannattavuuden selkeä paraneminen toisella vuosipuoliskolla osoittaa, että olemme oikealla tiellä.

Pitkällä tähtäimellä suuri merkitys vientikaupalle on yhteistyön lisääminen perinteisen raaka-ainetoimittajamme Haifa Chemicalsin kanssa. Ensimmäinen näkyvä tulos tästä oli ammattimarkkinoille yhdessä kehitetty Starex-vakiotuotepöly.

Vuonna 1996 Kekkilän tulos ylitti tavoitteen kahdella miljoonalla markalla. Keskittymällä oikeisiin asioihin ja kustannustehokkuuteen saadaan kannattavuus käsityksemme mukaan edelleen paranemaan. Kuluvana vuonna tähtäämme "parempaan kasvuun" sekä asiakkaidemme liiketoiminnan että lopullisten asiakkaidemme, kasvien, osalta. Tavoite saavutetaan kehittämällä entistä parempia tuotteita ja palvelemalla asiakkaitamme niin, että heillä on jatkuvasti käytössään optimaaliset ratkaisut tähän parempaan kasvuun. **V**

Matti Hilli, toimitusjohtaja

Kekkilä käyttää kaikissa pakkauksissaan kierrätyskelpoisia materiaaleja.

Pertti Ilmelä antaa bonsai-puun hoito-ohjeita Sanna Damskille. "Tasainen kosteus on tärkeää. Puuta ei saa päästää kuivumaan", Ilmelä sanoo.

tuonin yksinkertaistumisena, koska yhtiö tuo taimia suoraan Belgiasta ja Hollannista.

"Meidän osaltamme jäsenyyden oli myönteinen asia, koska se helpotti jossain määrin kauppaa ja rajamuodollisuuksia. Yleisemmälläkin tasolla asioiminen Belgiassa ja Hollannissa helpottui, kun meidät koetaan kuuluvaksi samaan Eurooppaan. Toisella tavalla jäsenyyden kevat varmasti suomalaiset puutarhailijät, joiden toiminnan kannattavuutta rajojen avautuminen ja ulkomainen kilpailu nakersivat", Pertti Ilmelä arvioi.

Mihinkään tyytyväisyyden tunteeseen ei Ilmelän mielestä kuitenkaan saa tuudittautua myönteisistä odotuksista huolimatta. Pääkaupunkiseudulla kilpailu puutarhakaupassa on kovaa ja jakajia riittää. Hän

sanookin, että menestyminen edellyttää selvää strategiaa, joka Ilmelä Oy:ssä on ammattitaidon ja palvelun korostaminen.

"Työntekijämme ovat koulutettuja alan ammattilaisia, valmiita palvelemaan ja tietävät vastauksen useimpiin asiakkaitamme askaruttaviin kysymyksiin. Mikäli vastausta ei pystytä antamaan suoralta kädeltä, käyttöön otetaan kirjat ja asia selvitetään. Se on meidän vahvuutemme kattavan tuotevalikoiman lisäksi."

Samantyyppisiä asioita Pertti Ilmelä arvostaa myös tavarantoimittajassa.

"Luotettavuus, hyvät tuotteet ja hyvät myyjät ovat asioita, joita me odotamme yhteistyökumppaneiltamme. Tärkeää on myös asioiden hoituminen ja toimitusten joustavuus."

Kekkilä on ollut yksi Ilmelä Oy:n pitkäaikaisimmista tavarantoimittajista. Yhteistyö käynnistyi 1950-luvulla, kun Pertti Ilmelän isän omistama puutarhaliike Aaro Ilmelä alkoi asioida Kekkilän kanssa.

"Olemme hankkineet Kekkilästä lannoitteita sekä multa- ja turvetuotteita siten jo yli 40 vuotta. Pitkäaikaisen yhteistyön taustalla on varmasti juuri yllä esitettyjen odotusten täyttyminen", Pertti Ilmelä laskee. **V**

AMMATTITAITO JA PALVELU RATKAISEVAT

Kevään ja alkukesän 1996 kylmät ja märät säät olivat varsin epäsuotuisat puutarhakaupalle ja -kauppiaille. Mitään suurta notkahdusta ne eivät kuitenkaan merkinneet. Pääkaupunkiseudulla toimivan puutarhakeskus Ilmelä Oy:n toimitusjohtajan Pertti Ilmelän mielestä tämä on osoitus siitä, että lamavuodet ovat alalla ohitse.

"Meidän osaltamme nousu alkoi syksyllä 1995 ensin vihersustamisessa ja hieman myöhemmin myymälämyynnissä. Viime vuonna myynti säilyi samalla tasolla huolimatta säästä ja selvästi näkyi, että tavallisilla ihmisillä oli enemmän rahaa käytössään. Tulevaa kevättä ja kesää voi sikäli odottaa luottavaisena."

Ostovoiman lisääntymisen ohella puutarha-alalla leimasi viime vuonna Suomen liittyminen Euroopan unionin jäseneksi. Ilmelä Oy:ssä se tuntui maahan-

KEKKILÄ-MERKKI UUDISTUI MENESTYKSELLISESTI

Viime vuonna Kekkilä-merkki uudistui näkyvästi: tuotteet pakattiin täysin uudistettuihin pakkauksiin ja mainonnalla merkille haettiin uutta imagoa. Kekkilä harrastajatuotteiden myynti kasvoikin voimakkaasti ja myös imago muuttui suunnittelun mukaiseksi.

"Pari vuotta jatkuneen määrätietoisien työn tulos näkyy nyt, sillä aloitimme merkin uuslansseerauksen jo vuonna 1995. Silloin uudistuksen pohjaksi tehtiin laaja kvalitatiivinen kuluttajatutkimus, jonka pohjalta Kekkilä-merkin aseointi tarkennettiin ja mainon-

nan sanoma testattiin etukäteen. Myöhemmässä vaiheessa pakkausten kehittämisessä käytettiin apuna kuluttajille tehtyä pakkaus testiä. Mainontaa ei voi jättää sattuman varaan", Kekkilä Oy:n markkinoitipäällikkö Mikael Johansson arvioi. ▽

OIKEAA TAVARAA, OIKEAAN AIKAAN

Työnjohtaja Osmo Sahimäelle keväällä lähestyminen merkitsee lisääntyvää kiirettä ja pitkiä päiviä puhelimesta. Juuri hän vastaa siitä, että asiakkaat saavat Kekkilän Parkanon tehtaalta oikeaa tavaraa - ja oikeaan aikaan.

"Kuljetusten järjestäminen on kuin ison ja jatkuvasti muuttuvan palapelin kokoamista. Välillä se on melkoista showta, vaikka kuljetukset suunnitellaan mahdollisimman tarkasti etukäteen. Tilanne elää kuitenkin keväällä säiden mukaan ja kuljetusten on elettävä samassa reaaliajassa", Sahimäki muotoilee.

Tarvittaessa päätökset on tehtävä nopeasti, jotta tuotteet saataisiin sinne, missä niitä tarvitaan. Sahi-

mäen mukaan kiireellisetkin tapaukset hoidetaan.

"Se on mahdollista, koska vuosien mittaan olemme luoneet toimivan ja joustavan kuljetusjärjestelmän. Sen perustana on viisi paikallista autoilijaa, jotka hoitavat jatkuvasti kuljetuksiamme. He antavat meille jouston varaa, ja autot on varustettu nostureilla, jotka helpottavat lastien purkamista esimerkiksi aituksiin."

"Toisaalta käytämme hyväksimme liikennöitsijöitä, jotka ajavat tästä ohitse. Näin rahtikulut saadaan pysymään kohtuullisina, eikä tavaroita tarvitse kuljettaa perille mihin hintaan tahansa."

Osmo Sahimäki on työsken-

nellyt Parkanon tehtaassa yli 20 vuotta. Vuosien kuluessa moni asia on muuttunut, ja etenkin parin viime vuoden aikana tuotanto on lisääntynyt nopeasti. Yksi asia on kuitenkin pysynyt.

"Tehtaassa on todella hyvä työhenki: täällä on sellainen tunne, että tässä hoidetaan omaa firmaa. Kiireisenäkään päivänä ei valituksia kuule, vaan tiukassa paikassa on tullut vain tavaksi todeta, että periksi ei anneta." ▽

"Kuljetusten järjestäminen on kuin ison, muuttuvan palapelin kokoamista", työnjohtaja Osmo Sahimäki (oik.) kertoo.

Viime vuonna Kekkilä-konserni vei tuotteitaan 28 maahan. Viennin arvo oli noin 41 miljoonaa markkaa vuonna 1996.

Jo vuodesta 1924 lähtien Kekkilä on toimittanut viljelijöille kasvikohtaisia lannoitteita.

LÄPIMURTOVUOSI, TILAUSKANTA NOUSUSSA

Kari
Mutka

**Vuosi 1996 merkitsi Vapo Oy
Biotechille läpimurtoa. Tämä näkyy
ennen kaikkea tilauskannan
määrässä, jonka arvo
oli yli 40 miljoonaa markkaa
helmikuussa 1997.**

Ympäristöliiketoiminnan vilkastumisen taustalla on 1.9.1996 voimaan astunut uusi jätevero, jota maksetaan kunnallisille kaatopaikoille vietävistä jätteistä 90 markkaa tonnilta. Jatkossa kaatopaikkainormien kiristyminen lisää kaatopaikalle vietävien jätteiden kustannuksia entisestään. Jätteiden hyötykäyttö ja kierrättäminen muuttuikin halvemmaksi kuin niiden sijoittaminen kaatopaikalle.

Tämä kaikki on ympäristömme kannalta järkevää eikä aiheuta edes kestäättömiä kustannuksia yksityiselle ihmiselle tai yhteiskunnalle. Jätteiden käsittelykustannukset toki nousevat, mutta täytyy muistaa, että käsittely muodostaa vain pienen osan jätehuollon kokonaiskustannuksista. Tulevaisuudessakin suurin osa jätehuollon kustannuksista kertyy jätteiden kuljettamisesta.

Varmaa on, että seuraavan 5-10 vuoden aikana rakennetaan useita kompostointi- ja muita jätteidenkäsittelylaitoksia. Kenties voi puhua jopa jonkinasteisesta boominista, jonka alku näkyy Biotechin nopeasti kasvaneessa tilauskannassa. Yhtä varmaa on se, että ympäristöliiketoiminta ja alan kehitys jatkuvat senkin jälkeen, kun laitokset on rakennettu. Silloin syntyvät kokonaan uudet ja pysyvät jätteiden käsittelyn markkinat, joilla Biotechilla on Vapo-konsemin osana paljon tarjottavaa.

Tunnelikompostointilaitoksen prosesseja voidaan ohjata ja valvoa periaatteessa mistä tahansa. Tällä kertaa (kuvassa) prosessia ohjataan kannettavalla mikrolla Kiteen tunnelikompostointilaitoksen kone- ja sähkölaitettilassa.

Tunnelikompostointilaitosten osalta viime vuosi oli erityisen merkittävä. Kiteen kompostointilaitos käynnistyi keväällä 1996 ja on toiminut siitä saakka suunnitellusti. Vuoden jälkimmäisen puoliskon aikana tilattiin neljä laitosta lisää, mikä osoittaa markkinoiden vakuuttuneen Vapon konseptin toimivuudesta.

Biosuodattimia Biotech toimitti viime vuonna viisi kappaletta, ja tilauksessa on jo seitsemän biosuodatinta, jotka toimitetaan vuoden 1997 aikana. Laitoskompostoinnin lisääntyminen heijastuu myös biosuodattimien kauppaan, sillä toimiva kompostointilaitos vaatii ammoniakkipäästöjen ja hajujen takia välttämättä jatkeeseen toimivan hajunpoistojärjestelmän. Siksi kaikki Vapon toimittamat tunnelikompostointilaitokset varustetaan biosuodattimilla.

Suomen lisäksi biosuodattimia on tähän mennessä viety Ruotsiin, Norjaan ja Iso-Britanniaan. Seuraavaksi vientiponnisteluja suunnataan Hollantiin, jossa Biotech on tehnyt markkinointiyhteistyötä koskevan sopimuksen KTM Biotech Bv:n kanssa.

Lietteenkäsittelypalvelu laajeni vuoden aikana. Pohjois-Suomessa käsitellään pääasiassa haja-asutusalueiden sako- ja umpikaivolietettä. Liikuteltava linkokuivauslaitteisto on osoittautunut Etelä-Suomessa käyttökelpoiseksi myös teollisuuden lietteiden kui-

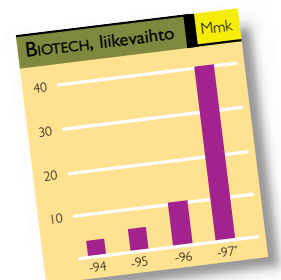
vaamisessa. Lietteenkäsittelypalveluun ovat turvautuneet esimerkiksi peruna-, öljynjalostus- ja nahkateollisuus. Kasvaneen kysynnän tyydyttämiseksi Biotech otti käyttöön kesäkuussa toisen puoliperävaunun lavalle rakennetun linkokuivauslaitteiston.

Kuivajätteen käsittelyyn Vapo Oy Biotechin ratkaisu on kierrätyspolttoaineen valmistuslaitos, jossa kuivajäte lajitellaan mekaanisesti poltettavaan jakeeseen (paperi, muovi, puu, tekstiilit), metalleihin ja kaatopaikkajakeeseen.

Poltettava jae eli kierrätyspolttoaine poltetaan olemassaolevissa voimalaitoksissa pääpolttoaineen, esimerkiksi turpeen kanssa. Vapolla on lähes jokaisessa sisämaan kaupungissa polttoaineasiakas, joten sillä on hyvät valmiudet kierrätyspolttoaineen markkinoimiseksi.

Toimintamme on alusta saakka perustunut tiimityöhön ja suhteellisen pieneen omaan henkilöstöön. Projektin johto ja prosessien ydinosaaminen ovat yksikön omassa hallinnassa, mutta valtaosa töistä teetetään alihankkijoilla. Myös jatkossa pidämme organisaatiomme kevyenä, joustavana sekä kilpailukykyisenä ja keskitämme voimavaramme ydinasioihin: tuotekehitykseen, markkinointiin ja projektiosaamiseen. ▽

Kari Mutka, yksikönjohtaja

Vapo Oy Biotechin liikevaihto 1994-1996 sekä tilauskanta ja toteutuneet kaupat vuodelle 1997. *Tilanne helmikuun 1997 alussa.

Toisen polven biosuodatinlaitteistoa, Biohelmeä, testattiin lähes koko vuosi Hangossa.

BIOHELMEN KEHITYSTYÖ JATKUU

Rikkihiilestä aiheutuneita hajuhaittoja poistamaan kehitetyn toisen polven biosuodattimen, Biohelmen, pilot-laitteistoa testattiin lähes koko vuosi 1996 Hangossa. Kuitusuolta valmistavan Oy Visko Ab:n tehtaalla tehdyissä testeissä puhdistettiin rikkihiiltä ja rikkivetyä sisältäviä kaasuja, jotka ovat erittäin pahanhajuisia ja jossain määrin terveydelle haitallisia yhdisteitä.

Mittaukset osoittivat, että pilot-laitteisto toimii odotetusti, ja samalla saatiin tietoa ja kokemusta täysikokoisen suodattimen rakentamista varten. Biohelmi tarjoaakin maailmanlaajuisia mahdollisuuksia. Suodattimessa käytetty tekniikka on nimittäin harvoja kohtuuhintaisia tekniikoita, jonka avulla pystytään poistamaan rikkihiilen aiheuttamia haju- ja terveyshaittoja.

Testejä jatketaan edelleen ja menetelmän laajoja käyttömahdollisuuksia selvitetään. Tällä hetkellä kiinnostus kohdistuu etenkin VOC-yhdisteisiin eli hai-

tuviin orgaanisiin yhdisteisiin, joita syntyy mm. maalaamoissa, elintarviketeollisuudessa, muoviteollisuudessa ja kirjapainoissa liuottimia käytettäessä. EU suunnittelee näiden yhdisteiden päästörajojen kiristämistä, ja biohelmitekniikka tarjoaa todennäköisesti ratkaisun, jolla aikaisempaa tiukemmat rajat pystytään alittamaan.

Biohelmen ohella Biotech on jatkanut perinteisen biosuodattimen kehittämistä. Päämääränä on kuormituskyvyn lisääminen ja sitä kautta suodattimen pinta-alan pienentäminen.

Viime vuosi oli vilkas myös kompostointikokkeiden osalta. Keväällä 1996 Vapo Oy Biotechin käyttöön valmistui 20 kuution vetoinen instrumentoitu ja automatisoitu koekompostointilaitos, joka on siitä lähtien ollut jatkuvassa käytössä yhdessä kuuden 200 litran vetoisen koekompostorin kanssa. Mittauksia on tehty myös Kiteen tunnelikompostointilaitoksessa.

Koekompostointilaitosta käytetään etsimään optimaaliset seossuhteet ja prosessin ajoparametrit erikseen jokaiselle kompostointilaitokselle asiakkaiden toimittamien koe-erien avulla. Tämä on tärkeää, koska lietteiden ja jätteiden koostumus sekä kuiva-ainepitoisuus vaihtelevat paikkakunnasta riippuen. **V**

TUNNELIKOMPOSTOINTILAITOS TÄYDENSI KITEEN JÄTEHUOLTOJÄRJESTELMÄN

Kiteen kaupungissa on kattava ekopistejärjestelmä ja jätteiden syn- tyaikakalajittelu toimii tehokkaasti. Viime keväästä lähtien erilliskerätyt biojätteet ja lietteet on käsitelty Vapon toimittamassa tunnelikom- postointilaitoksessa.

Kaupungininsinööri Pentti Karhun mielestä tunnelikompostointi- laitoksen käynnistymiseen kulmi- noitui pitkään jatkunut työ Kiteen jätehuollon järjestämiseksi. Tavoit- teet ja aikataulu olivat selvillä jo vuonna 1991.

"Aikaa oli monta vuotta, mutta silti aikataulu oli kiireinen. Mielestämme tätä nopeammin olisi ollut vaikea luoda toimivaa järjestelmää. Monien asioiden piti loksahda koh- dalleen, ja asukkaiden asenteet piti saada myönteiseksi lajittelua ja lai- toskompostointia kohtaan. Kaikki

se vaatii aikansa", Karhu arvioi.

Nyt lajittelusta, kierrätyksestä ja kompostoinnista ehdittiin puhua tarpeeksi etukäteen ja valmistella ihmisiä muutokseen. Yksityisiltä ih- misiltä saatu palaute onkin ollut pääasiassa myönteistä. Kokemuk- set Suomen ensimmäisestä tunne- likompostointilaitoksesta ovat Karhun mukaan olleet yhtä hyviä.

"Mitenkään kehumatta voin sanoa, että kokemuksemme laitok- sesta käyttäjinä, laitoksen toimin- nan kannalta ja ympäristön hyväk- symisen kannalta ovat erinomaisia. Prosessi pelaa niin kuin pitikin, ja kuntalaiset suhtautuvat siistiin ja hajuttomaan laitokseen myönteis- estä."

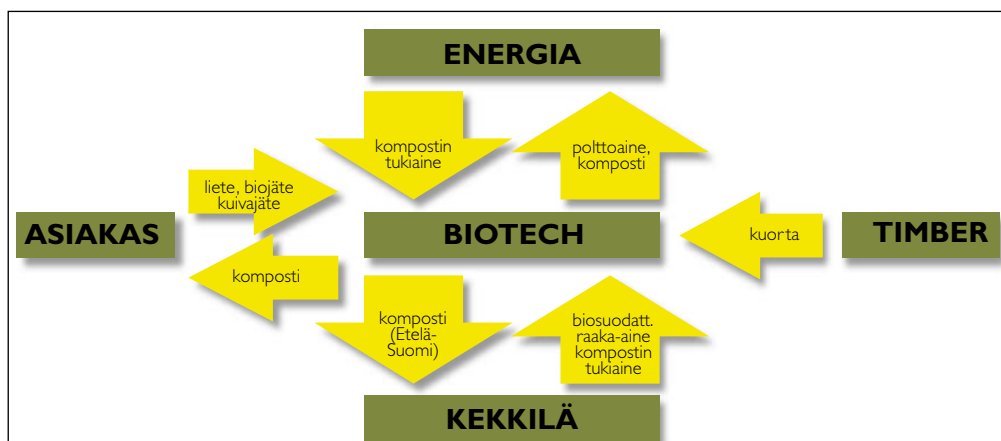
Kiteen tunnelikompostointilai- toksessa käsitellään vuodessa noin 1500 tonnia lietteitä ja 600 tonnia

Kaupungininsinööri Pentti Karhu.

erilliskerättyä biojätettä. Lopputuo- te käytetään alkuvaiheessa käytös- tä poistuvan kaatopaikan osan maisemoimiseen, mihin tarkoituk- seen se on sopinut oivallisesti. Ai- noa yllätys kompostointilaitoksen suhteen ei ole liittynytään varsii- naisesti laitoksen toimintaan.

"Vierailijoiden ja tiedotusväli- neiden kiinnostus laitosta kohtaan yllätti meidät kyllä täysin. Olen las- kenut, että laitokseen on tutustu- nut jo noin 1500 vierailijaa", Karhu hämmästelee. ▽

SYNERGIAETUA EMOYHTIÖSTÄ

Tunnelikompostointilaitoksen Vapo Oy Biotechilta hankkinut asiakas saa käyttöönsä tehokkaan ja käytössä toimivaksi todistetun laitoksen, mutta tarvittaessa lisäksi monta muuta etua, joita Bio- tech voi tarjota osana Vapo-kon- semia. Ympäristöliiketoiminta ni- voutuu monipuolisesti emoyhti- öön, mikä merkitsee asiakkaalle suuren yhtiön mukanaan tuomaa

varmuutta ja luotettavuutta sekä huolettomuutta lopputuotteen suhteen. Tulevaisuudessa tämän puolen merkitys vain kasvaa, kun lopputuotteena syntyvän kompos- tin tarjonta lisääntyy ja markki- nointi vaikeutuu.

Kekkila Oy on Suomen suurin pihamullan markkinoija ja Vapo Oy Energialla on valtakunnallinen turpeen vähittäismyyntiverkosto, jo-

ka markkinoi myös multaa eri käyt- tötarkoituksiin. Kompostointilai- toksesta tulevaa lopputuotetta voidaan käyttää myös polttoai- neena lämpökeskuksissa ja voi- malaitoksissa. Kun Vapo Oy Ener- gialla on valmiit myyntikanavat bio- polttoaineen myynnille, niin sillä on myös hyvät valmiudet markki- noida lopputuote, joka syntyy Bio- techin kompostointilaitoksesta. ▽

Kompostoitava aines on tunnelissa yhdestä kah- teen viikkoa, jonka jälkeen seuraa jälkikypsyysvaihe.

Reino Niemi vastaa Vapo Oy Biotechin koekom- postointilaitoksen toiminnasta.

TOIMINTAKERTOMUS

Esko Muhonen, puheenjohtaja

Aarno Heinonen

Mauri Jaakonaho

Raimo Rantala

Juha Tuominen

Kari Poikolainen, sihteeri

Markkinatilanne

Talouden kasvun jatkuminen takasi energian vakaan kysynnän vuoden 1996 aikana. Sähkön kulutuksen kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 2 prosenttia. Energiaturpeella tuotetun sähkön määrä kasvoi 8,9 prosenttia ja oli 9 prosenttia sähkön kokonaistuotannosta. Kaukolämmön tuotannosta biopolttoaineiden osuus oli 25 prosenttia.

Sahateollisuudessa vuoden toinen ja kolmas kolmannes olivat hitaan elpymisen aikaa vientihintojen saavutettua pohjansa kevätkaudella. Huolimatta hintojen noususta oli viime vuoden keskihinta 10 prosenttia edellisen vuoden keskihintaa alhaisempi. Sahateollisuustuotteiden vienti Suomesta väheni määrällisesti 5 prosenttia ja oli yhteensä 7 miljoonaa kuutiometriä. Sahatavaran kulutus kotimaassa kasvoi runsaat 10 prosenttia ja myös hintataso vahvistui jonkin verran.

Kasvualusta- ja lannoitemarkkinoilla kotimainen kysyntä on piristynyt, joskin alan kokonaismarkkinat kasvavat edelleen hitaasti. Ammattiviljelijöillä on meillä EU:n mukanaan tuoma murrosvaihe, joka merkitsee viljelyalojen supistumista ja viljelysuunta muutoksia. Supistuman on arvioitu olevan vuosittain 3 prosenttia.

Ympäristöliiketoiminnan markkinat avautuivat vuonna 1996, kun syyskuun alusta voimaan tullut uusi jäteverolaki vauhditti markkinoiden kehitystä.

Liikevaihto

Konsernin liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 7 prosenttia ja oli 1 645 Mmk (1 535 Mmk 1995). Vapo Oy:n liikevaihto oli 886 Mmk (798 Mmk).

Biopolttoainetoimitukset kasvoivat 14 prosenttia yhteensä 19,3 TWh:iin. Vapo Timber Oy:n liikevaihto oli 629 Mmk (622 Mmk 1995), ja sahatavaroitukset kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 21 000 kuutiometriä.

Kekkilä-konsernin liikevaihto oli 141 Mmk (129 Mmk 1995). Kasvualustoissa ja lannoitteissa saavutettiin kotimaassa 16 prosentin kasvu edelliseen vuoteen verrattuna. Vienti kasvoi 2 prosenttia.

Liikevoitto

Konsernin liikevoitto oli 186 Mmk, kun se vuotta aiemmin oli 182 Mmk. Emoyhtiö Vapo Oy:n liikevoitto oli 167 Mmk (146 Mmk), Vapo Timber Oy:n liikevoitto

oli 15 Mmk (36 Mmk) ja Kekkilä-konsernin liikevoitto 7 Mmk (-2 Mmk).

Emoyhtiön tasainen tuloskehitys vastaa pääliiketoiminnan kehitystä. Vapo Timberin liiketulosta rasittivat alhaiset vientihinnat, raaka-aineen niukkuus ja kohoavat hinnat. Ennakoitu, positiivinen tulosparannus koettiin Kekkilä-konsernissa, jossa tehostettu myynti ja 1994 tehdyn toimialarationalisoinnin realisoituminen käytäntöön myötävaikuttivat tuloksen kehittymiseen.

Investoinnit

Konsernin nettoinvestoinnit olivat tilikauden aikana yhteensä 158 Mmk. Investoinneista 80 Mmk kohdistui turvetuotannon kapasiteetin lisäämiseen ja ympäristönsuojeluratkaisujen kehittämiseen.

Vapo Timber Oy:ssä suurimmat investoinnit olivat Kevätniemen sahan tukkilajittelulinjan ja sahaansyötön uusinta sekä vuoden lopulla ostettu Forssan sahan liiketoiminta. Muut investoinnit kohdistuivat sahojen kuivaus- ja varastointikapasiteetin lisäämiseen, tietojärjestelmien kehittämiseen ja pienempiin ylläpitoinvestointeihin kaikissa yksiköissä. Tytäryhtiön investoinnit olivat yhteensä 44 Mmk.

Muu osa investoinneista muodostui uusien liiketoimintojen kehittämisinvestoinneista ja yleishallinnon investoinneista.

Rahoitus

Uutta pitkäaikaista lainaa otettiin vuoden aikana yhteensä 60 Mmk. Pitkäaikaisten lainojen nettovähennys oli vuoden aikana 52 Mmk. Korollinen nettovelka 31.12.1996 oli 351 Mmk. Investoinneista pääosa rahoitettiin tulorahoituksella ja edellisen vuoden kassajäämällä. Konsernin vakavaraisuus kehittyi edelleen myönteisesti omavaraisuusasteen ollessa vuoden lopussa 59 prosenttia (55 %).

Konsernin nettorahoituskulut olivat 18 Mmk eli 6 prosenttia käyttökatteesta. Maksuvalmius oli koko vuoden ajan hyvä ja maksuvalmiutta kuvaava tunnusluku, Current ratio, eli rahoitus- ja vaihto-omaisuuden suhde lyhytaikaisiin velkoihin oli 2.0.

Henkilöstö ja maksetut palkat

Konsernin palveluksessa oli vuoden 1996 aikana keskimäärin 1046 henkilöä (1083). Energialiiketoiminnassa

omaa henkilöstöä oli keskimäärin 425, kasvualusta- ja lannoiteliiketoiminnassa 135, sahausliiketoiminnassa 409 ja ympäristöliiketoiminnassa, ulkomaantoiminnassa ja keskushallinnossa yhteensä 77 henkilöä. Vapo Oy:n henkilöstömäärä pysyi samana, 502 henkilöä.

Emoyhtiö Vapo Oy:n hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle maksettiin palkkoja yhteensä 2,2 Mmk, josta osapalkkioita 0,1 Mmk. Muulle henkilöstölle maksettiin palkkoja 71 Mmk.

Konserniyhtiöiden hallitusten jäsenille ja toimitusjohtajille maksettiin palkkoja 5,1 Mmk, josta osapalkkioita 0,1 Mmk. Konsernin muulle henkilöstölle maksettiin palkkoja 146,8 Mmk. Konsernissa toteutettiin vuoden aikana kokeiluluonteisena tulospalkkiojärjestelmä, jonka perusteella henkilöstölle maksetaan 3,4 Mmk.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Vuoden 1996 tutkimustoiminta oli enimmäkseen pilot-kokoluokan koeajoja. Bioöljyn tekemiseksi flash-pyrolyysiteknikan keinoin pystytettiin laitteisto VTT Energian tiloihin ja testiajot aloitettiin kesäkuussa. Koetoiminnan avulla selvitetään ne prosessiparametrit, jotka tarvitaan suuremman laitoksen suunnitteluun.

Biologisen ilmanpuhdistuksen toisen sukupolven koelaitteisto, Biohelmi, oli vuoden ajan liitettyä Oy Visko Ab:n kaasunpoistoprosessiin. Laitteistolla puhdistettiin prosessista tulevia rikkihiili- ja rikkivetyyhdisteitä. Myös sellutehtailla tehtiin kokeita hajukaasujen poistamiseksi.

Kolmatta koelaitteistoa käytettiin tunnelikompositoinnin tutkimiseen erilaisia teollisuus- ja yhdyskuntalietteitä sekä seosaineita vaihdellen. Asia on edistynyt myös Jyväskylän yliopiston ja Lappeenrannan teknisen korkeakoulun kanssa tehdyn yhteistyön myötä.

Turpeen vaihtoehtoisten käyttömuotojen selvittämiseksi tutkittiin tupasvillakuidun määriä Länsi-Suomen soissa. Samoin tutkittiin myös kuitujen puhdistamistekniikkaa. Turvetuotantotutkimuksia talvisissa olosuhteissa tehtiin yhteistyössä Thule-instituutin kanssa.

Kosteiden biomassojen kiertomassakuivurin ja uuden polttomenetelmän demonstroimiseksi rakennettiin koelaitos. Tavoitteena on kaupallistaa tekniikka, jolla öljy korvataan kosteista biomassoista kuivatulla puupolttoaineella öljykattiloissa. Uuden sukupolven kiertomassakuivurilla demonstroitiin myös levyteollisuuden raaka-aineen kuivausta.

Ympäristökatsaus

Osana ympäristöjohtamista uudistettiin konsernin ympäristöpolitiikka ja sen pohjalta valmisteltiin Vapo Oy Energiaa ja Vapo Timber Oy:tä koskevat ympäris-

töohjelmat ja -tavoitteet.

ISO-laatu järjestelmää täydennettiin ISO-ympäristönhallintajärjestelmällä, joka otettiin ensimmäisenä käyttöön Länsi-Suomen tulosyksikössä vuoden lopulla. Tietojen hallintaa varten kehitettiin atk-pohjainen ympäristörekisteri, jonka avulla on mahdollista pitää yllä vesienkäsittelyyn, maankäyttöön ja ympäristövaateisiin liittyvää tietoutta. Turvetuotannon ympäristövaikutuksia, hiilidioksiditasetta, jälkikäyttöä ja suopohjien biodiversiteettiä sekä toiminnan elinkaarta selvitettiin Aqua Peat -projektissa. Samoin kehitettiin vesienkäsittely- ja seurantamenetelmiä sekä tutkittiin toiminnan vaikutuksia ympäristön pölyhaittoihin sekä kala- ja rapukantaan.

Konsernirakenteen muutokset

Sopimusrakenteen perusteella VAM Vapo Wastech Ltd Oy (Jyväskylä) on ollut Vapon konserniyhtiö vuoden 1996 alusta. Vapon omistus yhtiöstä on edelleen 50 prosenttia.

Vapo Oy:n omistus Karel-Vapo Oy:stä (Petroskoi) nousi vuoden lopulla 52 prosenttiin, joten yhtiöstä muodostui Vapon tytäryhtiö.

Vuoden viimeisinä päivinä ostettiin Forssan sahan käyttöomaisuus perustettavan yhtiön lukuun. Yhtiö tulee toimimaan Forssan Saha Oy -nimisenä Vapo Timber Oy:n kokonaan omistamana tytäryhtiönä. Yhtiön kotipaikka on Forssan kaupunki.

Tulevaisuuden näkymät

Vuoden 1997 budjettilakeihin sisältyvä energiaverotuksen muutos vähentää energiaturpeen käyttöä lauhdesähkön tuotannossa. Lämmitysvoimalaitoskäytössä turpeen asema on edelleen vakaa ja uusia käyttöpaikkoja selvitetään. Erityisenä panostusalueena ovat puupolttoaineen tuotanto, toimitus ja käyttö, joiden kehittämiseksi yhtiö on käynnistänyt erityisprojektin.

Sahateollisuudessa odotetaan sahatavaran markkinahintojen edelleen nousevan vuoden aikana, joskin toiselle vuosipuoliskolle on esitetty jo myös negatiivisia kehitysarvioita. Sahojen raaka-ainehuollon ongelmana on tukan korkea hinta. Uutta epävarmuutta luo puun saatavuuden lisäksi myös vuoden 1997 alusta käyttöön otettava uusi, yhtiökohtainen raakapuun hinnan sopimismenettely, jonka toimivuus käytännössä on vielä kokematta.

Ympäristöliiketoiminnassa on odotettavissa nopean kasvun aika yhdyskuntien ja myös teollisuuden panostaessa ympäristöasioiden hoitoon. Tästä osoituksena on merkittävästi kasvanut tilauskanta vuodelle 1997. Jätteenkäsittelylaitosten rakentamisen korkeasuhdanne kestää kotimaassa muutaman vuoden,

samalla kun käsittelyn kokonaismarkkinat nousevat lähivuosina uudelle tasolle.

Kekkilä Oy:n liiketoiminnan kannattavuutta kehitetään keskittymällä edelleen alueille ja tuotteisiin, joissa Kekkilä Oy:n kilpailukyky on hyvä, ja parantamalla kustannustehokkuutta. Puutarhanhoidon ja rakentamisen kasvun arvioidaan parantavan myynnin kasvumahdollisuuksia alkaneena vuonna.

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

Konsernin vapaa oma pääoma on konsernitaseen mukaan 864.433.761,20 markkaa, josta jakokelpoiset

varat ovat 522.792.678,61 markkaa. Emoyhtiön vapaa oma pääoma on 429.049.247,16 markkaa, josta tilivuoden voitto on 108.718.317,34 markkaa. Hallitus esittää, että tilinpäätöksen esittämä vuosivoitto käytetään seuraavasti:

- ▼ osinkona jaetaan 36.000.000 markkaa, eli 12 % rekisteröidylle osakepääomalle
- ▼ voittovarojen tilille siirretään yhteensä 72.718.317,34 markkaa.

Jyväskylässä 18. päivänä maaliskuuta 1997

Esko Muhonen
puheenjohtaja
toimitusjohtaja

Juha Tuominen Aarno Heinonen
Mauri Jaakonaho Raimo Rantala

HALLINTO 31.12.1996

Hallintoneuvosto

Puheenjohtaja

kansanedustaja Markku Koski

Varapuheenjohtaja

toiminnanjohtaja Aarne Heikkilä

Jäsenet

talousneuvos Rune Holmström
kansanedustaja Armas Komi
projektipäällikkö Leila Lehtinen
kansanedustaja Reijo Lindroos
liikkeenharjoittaja Paavo Niiles
kansanedustaja Erkki Pulliainen
ylivohtaja Taisto Turunen
oik.kand. Jan Vapaavuori

Henkilöstön edustajat

hallintoneuvostossa

(1.7.1996 – 30.6.1998)

turvetyöntekijä Kauko Korhonen
(turveteollisuustyöntekijät)
varastomies Juhani Nevalainen
(sahatyöntekijät)
konttoritoimihenkilö Kaisa Runtti
(konttoritoimihenkilöt)

Henkilöstön edustajien varajäsenet hallintoneuvostossa

(1.7.1996 – 30.6.1998)

turvetyöntekijä Teuvo Penttinen
(turveteollisuustyöntekijät)
asettaja Erkki Flink
(sahatyöntekijät)
myyntisihteeri Marja Meriläinen
(konttoritoimihenkilöt)

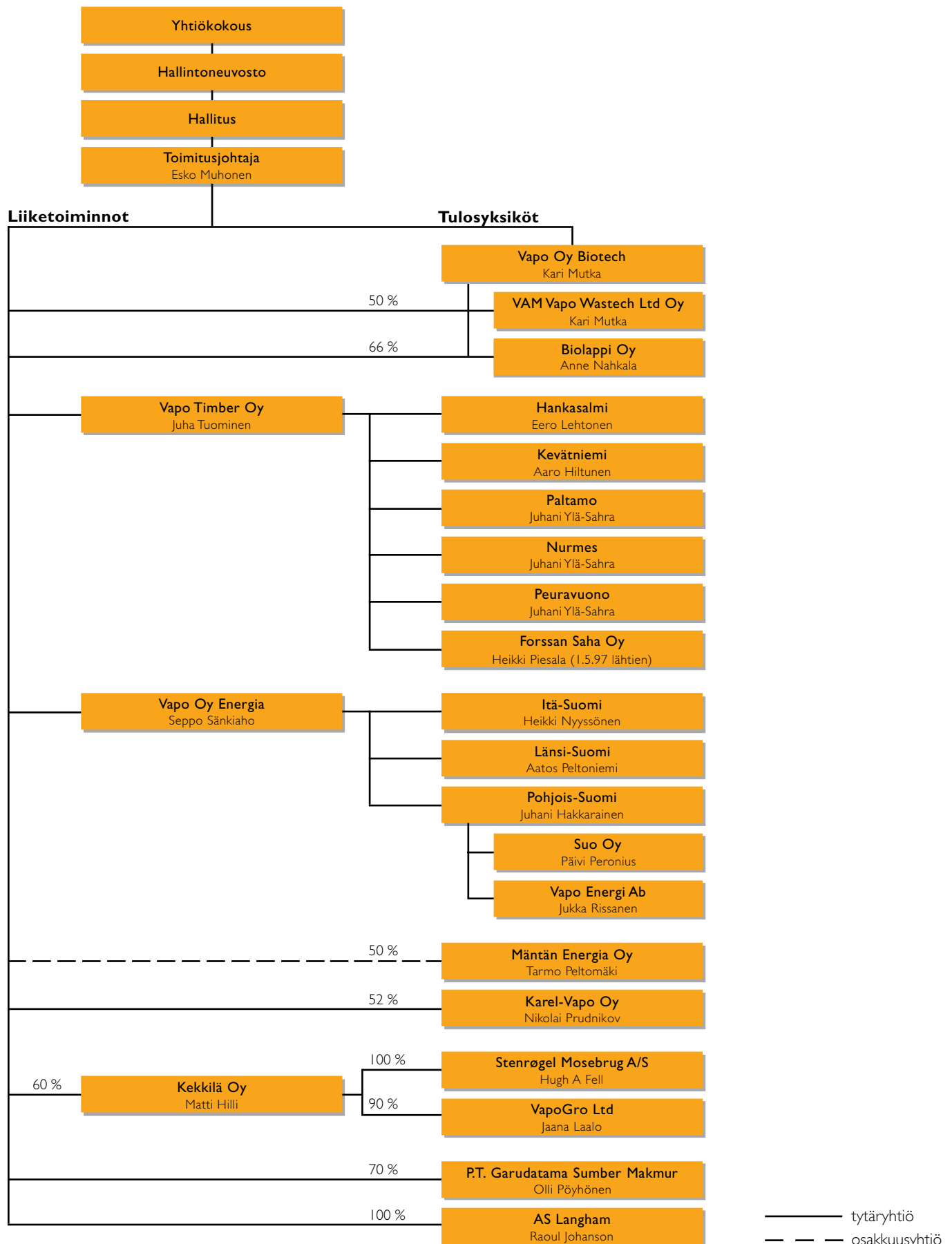
Hallitus

toimitusjohtaja Esko Muhonen,
puheenjohtaja, Vapo Oy
toimitusjohtaja Juha Tuominen,
varapuheenjohtaja, Vapo Timber Oy
talousjohtaja Raimo Rantala,
Vapo Oy
varatoimitusjohtaja Mauri Jaakonaho,
Valmet Oy
johtaja Aarno Heinonen,
Werner Söderström Oy

Tilintarkastajat

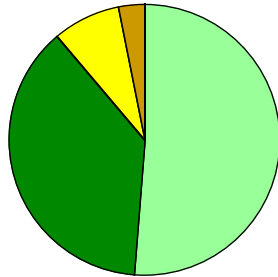
Arthur Andersen Kihlman Oy
(KHT-yhteisö),
päävastuullisena tilintarkastajana
Erkki Mitro, KHT

KONSERNIN RAKENNE 1.1.1997

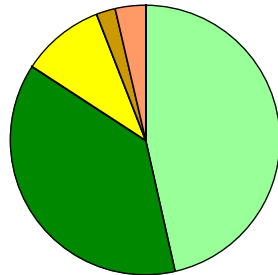
VIISI VUOTTA NUMEROIN

Liikevaihto toimialoittain 1996, %

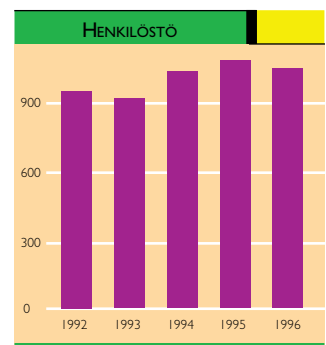
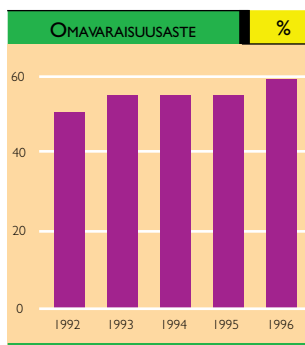
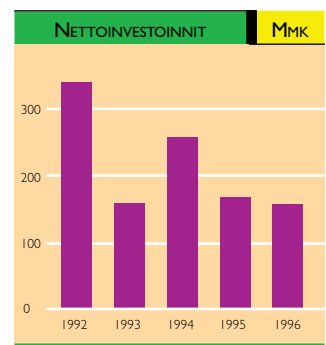
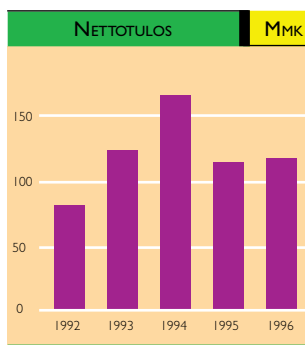
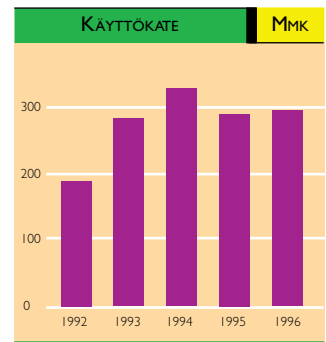
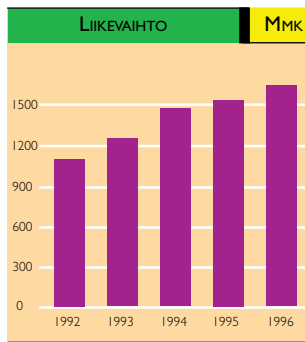

- Vapo Oy Energia 51%
- Vapo Timber Oy 38%
- Kekkilä Oy 8%
- Biotech ja muut 3%

Liikevaihdon jakautuminen päätuotteisiin 1996, %

- Energiaturve ja muut biopolttoaineet 46,5%
- Puuteoll. tuotteet 37,6%
- Kasvualustat, lannoitteet ja ympäristöturve 10,2%
- Lämpö ja sähkö 2,0%
- Ympäristönsuojelutuott. ja -palvelut, muut 3,7%

Mmk	1992	1993	1994	1995	1996
Liikevaihto	1103	1257	1497	1535	1645
Kasvu %	5.3	14.0	19.1	2.5	7.2
Käyttökate	189	283	327	289	293
Käyttökate % liikevaihdosta	17.1	22.5	21.8	18.8	17.8
Suunnitelmapoistot	73	89	97	108	108
Nettorahoituserät	0	-29	-14	-9	-18
Verot	35	41	48	59	48
Osingonjako	30	36	45	36	36
Nettotulos	81	124	168	114	120
Nettoinvestoinnit	336	158	258	164	158
Vieras pääoma	863	766	1203	849	909
Taseen loppusumma	1685	1682	2246	2090	2107
Maksuvalmius	2.10	2.37	1.69	2.19	2.02
Omavaraisuusaste %	50.3	55.9	55.7	55.3	59.6
Sijoitetun pääoman tuotto-%	12.9	16.4	16.9	13.2	11.9
Henkilöstö	948	917	1040	1083	1046

Liikevaihto aikaisemmilta vuosilta muutettu vertailukelpoiseksi vuoden 1996 liikevaihdon kanssa
Tunnusluvut on laskettu ottaen huomioon laskennallinen verovelka

TULOSLASKELMA

	Liitetieto numero	Konsermi		Emoyhtiö	
		1.1.-31.12.	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.
		1996	1995	1996	1995
1000 mk					
LIKEVAIHTO	1	1 645 433	1 534 940	886 388	798 036
Valmisteverastojen lisäys		+976	+72 128	+10 687	+74 631
Valmistus omaan käyttöön		37 201	37 900	37 089	37 319
Osuus osakkuusyritysten voitosta		784	561		
Liiketoiminnan muut tuotot		7 196	5 697	5 675	4 195
Kulut:					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:					
Ostot tilikauden aikana		433 669	494 107	78 772	89 712
Varastojen lisäys/vähennys		+25 681	-33 935	+706	-525
Ulkopuoliset palvelut		616 664	580 057	478 516	466 426
Henkilöstökulut	2	202 675	203 380	99 250	95 342
Vuokrat		7 292	7 791	6 123	6 804
Muut kulut		138 017	148 852	51 273	63 579
Turvetuotannon valmistelu		-25 974	-38 530	-25 974	-38 530
		-1 398 024	-1 361 722	-688 666	-682 808
KÄYTTÖKATE		293 566	289 504	251 173	231 373
Poistot	3				
Käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista		107 272	107 205	-84 130	85 704
Konserniliiketoiminnasta		663	663		
		-107 935	-107 868	-84 130	-85 704
LIKEVOITTO		185 631	181 636	167 043	145 669
Rahoitustuotot ja -kulut:	5				
Osinkotuotot		374	10	5 734	14 579
Korkotuotot pitkäaikaisista sij.			14	3 618	4 559
Muut korkotuotot		10 501	17 547	8 541	13 635
Muut rahoitustuotot		212		1 872	4 860
Kurssierot		-556	9 636	1 265	2 837
Korkokulut		-27 566	-34 327	-25 642	-27 897
Muut rahoituskulut		-617	-1 679	-283	-940
		-17 652	-8 799	-4 895	11 633
VOITTO ENNEN SATUNNAISERIÄ, VARAUKSIA JA VEROJA		167 979	172 837	162 148	157 302
Satunnaiset tuotot ja kulut:	6				
Satunnaiset kulut		-2 068			
VOITTO ENNEN VARAUKSIA JA VEROJA		165 911	172 837	162 148	157 302
Poistoeron lisäys	4		-76 876	-25 835	-57 949
Vapaaehtoisten varausten vähennys			+44 661	+14 980	+40 181
Välittömät verot					
Tilikaudelta		-42 072	-37 473	-42 575	-34 974
Laskennallisen verovelan muutokset		-6 235			
		-48 307	-37 473	-42 575	-34 974
TILIKAUDEN VOITTO ENNEN VÄHEMMISTÖOSUUTTA		117 604	103 149	108 718	104 560
Vähemmistön osuus tuloksesta		+931	+2 805		
TILIKAUDEN VOITTO		118 535	105 954	108 718	104 560

TASE

1000 mk VASTAAVA	Liitetieto numero	Konserni		Emoyhtiö	
		1996	1995	1996	1995
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOTUKSET					
	7				
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet		6 883	7 203	6 118	11 272
Konserniliikearvo		2 390	3 053		
Muut pitkävaikutteiset menot		9 946	7 779	4 842	418
Ennakkomaksut		207	14	207	14
		19 426	18 049	11 167	11 704
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet		91 507	84 835	75 596	71 658
Rakennukset ja rakennelmat		144 615	143 466	59 170	63 568
Koneet ja kalusto		493 405	472 452	356 958	365 521
Turvetuotannon valmistelu ja muut aineelliset hyödykkeet		462 921	447 248	437 504	426 902
Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat		15 091	13 141	10 892	7 994
		1 207 539	1 161 142	940 120	935 643
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					
	8				
Osakkuusyritysosakkeet		2 737	2 935		
Osakkeet ja osuudet		22 027	21 821	145 345	141 223
Lainasaamiset				56 244	56 653
Pääomalaina				3 140	0
		24 764	24 756	204 729	197 876
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet		58 828	84 381	5 165	5 871
Keskeneräiset tuotteet		314	158	134	158
Valmiit tuotteet		383 496	388 187	324 666	313 955
Ennakkomaksut		7 403	5 988	373	543
		450 041	478 714	330 338	320 527
Saamiset					
	9				
Myyntisaamiset		224 647	221 231	160 010	135 601
Lainasaamiset		1 026	21	14 210	8 706
Siirtosaamiset		34 191	46 903	15 286	27 818
Muut saamiset		8 808	14 276	410	183
		268 672	282 431	189 916	172 308
Rahoitusomaisuusarvopaperit					
Muut arvopaperit		89 265	40 543	62 183	33 347
Rahat ja pankkisaamiset					
		47 100	84 260	16 779	60 834
TASEEN LOPPUSUMMA		2 106 807	2 089 895	1 755 232	1 732 239

TASE

1000 mk

VASTATTAVAA	Liitetieto numero	Konserni		Emoyhtiö	
		1996	1995	1996	1995
OMA PÄÄOMA					
10					
Sidottu oma pääoma					
Osakepääoma		300 000	300 000	300 000	300 000
Vapaa oma pääoma					
Käyttörahassto		179 030	179 030	178 945	178 945
Kertyneet voittovarot		566 869	172 015	141 386	72 826
Tilikauden voitto		118 535	105 954	108 718	104 560
		<u>1 164 434</u>	<u>756 999</u>	<u>729 049</u>	<u>656 331</u>
VÄHEMMISTÖOSUUS					
		32 977	25 976		
VARAUKSET					
Kertynyt poistoero					
Vapaaehtoiset varaukset			433 938	404 560	378 725
Siirtymävaraus			5 535		14 980
Muut varaukset			<u>18 863</u>		
			<u>24 398</u>		<u>14 980</u>
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen					
11					
Korollinen					
Joukkovelkakirjalainat		21 000	21 000	21 000	21 000
Lainat rahoituslaitoksilta		257 599	291 122	208 499	243 252
Eläkelainat		65 302	70 605	58 834	63 293
Muut pitkäaikaiset velat		2 529	56 145	1 107	54 315
		<u>346 430</u>	<u>438 872</u>	<u>289 440</u>	<u>381 860</u>
Koroton					
Laskennallinen verovelka		134 569			
Muut pitkäaikaiset velat		6 129	5 848	5 271	5 848
		<u>140 698</u>	<u>5 848</u>	<u>5 271</u>	<u>5 848</u>
Lyhytaikainen					
9					
Korollinen					
Lainat rahoituslaitoksilta		98 456	42 561	93 552	28 943
Eläkelainat		4 975	5 354	4 428	4 764
Muut lyhytaikaiset velat		37 380	23 107	59 256	80 508
		<u>140 811</u>	<u>71 022</u>	<u>157 236</u>	<u>114 215</u>
Koroton					
Saadut ennakot		96 357	78 612	75 954	57 460
Ostovelat		109 428	153 842	41 565	58 435
Siirtovelat		75 198	92 880	51 580	63 777
Muut lyhytaikaiset velat		474	7 508	577	608
		<u>281 457</u>	<u>332 842</u>	<u>169 676</u>	<u>180 280</u>
TASEEN LOPPUSUMMA					
		<u>2 106 807</u>	<u>2 089 895</u>	<u>1 755 232</u>	<u>1 732 239</u>

RAHOITUSLASKELMA

1000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995

VAROJEN LÄHTEET

Tulorahoitus				
Käyttökate	293 566	286 947	251 173	231 223
Korko- ym. rahoitustuotot	11 087	29 765	21 030	40 619
Käyttöomaisuuden luovutustuotot	3 567	6 283	2 605	5 823
	308 220	322 995	274 808	277 665
Pääomarahoitus				
Oman pääoman lisäys		194		
Vähemmistöosuuden lisäys	3 296	475		
Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys		11 252		
	3 296	11 921		
	311 516	334 916	274 808	277 665

VAROJEN KÄYTTÖ

Voitonjako				
Vieraan pääoman korot	28 739	36 005	25 925	28 836
Verot	48 307	37 473	42 575	34 938
Osingot	36 000	45 000	36 000	45 000
	113 046	118 478	104 500	108 774
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	161 344	170 188	90 738	134 430
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	8	721	6 792	713
Arvostuserien muutos		-91		
	161 352	170 818	97 530	135 143
Pääoman palautukset				
Oman pääoman vähennys	466			
Pitkäaikaisen vieraan pääoman vähennys	15 325		56 828	7 364
	15 791		56 828	7 364
	290 189	289 296	258 858	251 281

LIIKEPÄÄOMAN MUUTOS

Rahoitusomaisuuden vähennys (-)/lisäys (+)	-2 197	-316 309	+2 387	-282 902
Vaihto-omaisuuden vähennys (-)/lisäys (+)	-28 673	+103 121	+9 811	+73 962
Lyhytaikaisen vieraan pääoman vähennys (+)	+52 197	+258 808	+3 752	+235 324
	+21 327	+45 620	+15 950	+26 384

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Vapo Oy ja kaikki ne liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt, joissa omistus on yli 50 prosenttia osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai joissa on muutoin määräysvalta. Osakkuusyhtiöinä tilinpäätökseen on otettu yhtiöt, joissa omistus on 20-50 %.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Konserniyhtiöiden sisäiset liiketapahtumat, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet ja sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet on erotettu tuloksista ja omista pääomista sekä esitetty omina erinään. Muihin rahoitustuottoihin kirjatut tytäryhtiöiden yhtiöveron hyvitykset on konsernitilinpäätöksessä siirretty pienentämään tilikauden veroja.

Osakkuusyhtyritykset on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Vuoden 1996 konsernitilinpäätöksessä on poistoeroja vapaaehtoiset varaukset jaettu vapaaksi omaksi pääomaksi ja laskennalliseksi verovelaksi.

Ulkomaanrahan määräiset erät ja johdannaissopimukset

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muutettu Suomen markkoiksi vuoden keskikurssilla ja taseet tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keskikurssiin. Muuntoerot on sisällytetty taseessa vapaaseen omaan pääomaan.

Valuuttamääräiset saatavat ja velat on muutettu tulosvaikutteisesti Suomen markkoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keskikurssilla ja sopimuskurssilla.

Saamisten ja velkojen muuntamisesta syntyvät kurssivoitot ja -tappiot on vuoden 1996 alusta alkaen kirjattu kurssieroiksi tuloslaskelman rahoitustuotto-

jen ja -kulujen ryhmään. Vuoden 1995 tiedot on muutettu vertailukelpoiksi.

Valuuttariskien kattamiseksi tehdyt johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Johdannaisiin sisältyvä korkotekijä jaksotetaan sopimusajalle, ja taseen velkoja tai saamia suojaavien sopimusten kurssierot kirjataan rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmään kurssieroiksi.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu välittömään hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutus hintaan.

Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon vuosittain tehdyillä poistoilla vähennettynä. Käyttöomaisuus poistetaan hyödykkeen taloudelliseen käyttöaikaan perustuvien suunnitelman mukaisin tasapoistoin.

- aineettomat oikeudet 5 – 10 vuotta
- rakennukset ja rakennelmat 20 – 40 vuotta
- koneet ja kalusto 5 – 15 vuotta
- turvevarat käytön mukaan
- muut pitkävaikutteiset menot 4 – 10 vuotta
- konserniliikeyarvo 5 – 10 vuotta

Liikevaihto

Tilivuonna on liikevaihtokäsitettä muutettu edellisvuodesta. Liikevaihtoon sisältyvät myyntituotot vähennettynä välillisillä veroilla ja annetuilla alennuksilla. Vuoden 1995 liikevaihto on oikaistu vastaamaan vuoden 1996 periaatteita.

Eläkejärjestelyt

Konsernin henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusin.

LIITETIEDOT

1000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
Liitetieto numero	1996	1995	1996	1995
1 LIIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN				
- energiaturvetoimiala	835 831	748 925	841 385	760 992
- kasvaturvetoimiala	139 534	128 584		
- sahateollisuus	626 944	619 897		
- muut toiminnot	43 124	37 534	45 003	37 044
	<u>1 645 433</u>	<u>1 534 940</u>	<u>886 388</u>	<u>798 036</u>
LIIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN				
- Suomi	1 182 923	1 052 746	870 528	788 183
- Muut Pohjoismaat	71 096	78 468	7 008	5 433
- Muu Eurooppa	310 988	311 768	776	1 409
- Muut	80 426	91 958	8 076	3 011
	<u>1 645 433</u>	<u>1 534 940</u>	<u>886 388</u>	<u>798 036</u>
2 TILIKAUDEN HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat	154 536	152 839	75 141	70 779
Eläkekulut	25 932	26 102	12 992	12 976
Muut henkilösivukulut	22 207	24 439	11 117	11 587
	<u>202 675</u>	<u>203 380</u>	<u>99 250</u>	<u>95 342</u>
Luontoisetujen verotusarvo	2 277	2 044	956	919
Yhteensä	<u>204 952</u>	<u>205 424</u>	<u>100 206</u>	<u>96 261</u>
3 SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT				
Aineettomat oikeudet	2 930	4 369	2 537	3 860
Konserniliikearvo	663	663		
Muut pitkävaikutteiset menot	1 853	925	607	205
Rakennukset ja rakennelmat	9 588	10 333	4 452	4 264
Koneet ja kalusto	62 173	63 440	47 587	50 747
Turvetuotannon valmistelu ja muut aineelliset hyödykkeet	30 728	28 138	28 947	26 628
Yhteensä	<u>107 935</u>	<u>107 868</u>	<u>84 130</u>	<u>85 704</u>
4 Poistoeron muutos:				
Rakennukset ja rakennelmat		3 078	-1 854	-1 365
Koneet ja kalusto		42 535	20 349	28 050
Turvetuotannon valmistelu		31 263	7 340	31 264
Yhteensä		<u>76 876</u>	<u>25 835</u>	<u>57 949</u>
5 KONSERNIYHTIÖILTÄ SAADUT RAHOITUSTUOTOT				
Osinkotuotot			5 133	14 579
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista			3 616	4 557
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista			1	952
KONSERNIYHTIÖILLE SUORITETUT RAHOITUSKULUT				
Korkokulut			1 559	610
6 SATUNNAISET KULUT				
Arvon alennus käytöstä poistetusta tuotantolaitoksesta.	2 068	0		

1000 mk	Konsermi		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Liitetieto numero				
7 KÄYTTÖOMAISUUDEN HANKINTAMENOJEN JA MUIDEN PITKÄVAIKUTTEISTEN MENOJEN MUUTOKSET				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno I.I.	38 023	40 510	35 486	38 707
- lisäykset I.I. - 31.12.	2 474	4 408	2 450	3 674
- vähennykset I.I. - 31.12.	-20 494	-6 895	-20 494	-6 895
Hankintameno 31.12.	20 003	38 023	17 442	35 486
- kertyneet sumupoistot 31.12	-13 120	-25 618	-11 324	-24 214
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 883	12 405	6 118	11 272
Konsernilikearvo				
Hankintameno I.I.	7 626	7 626		
- lisäykset I.I. - 31.12.				
Hankintameno 31.12.	7 626	7 626		
- kertyneet poistot 31.12.	-5 236	-4 573		
- kirjanpitoarvo 31.12.	2 390	3 053		
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno I.I.	6 203	5 713	1 320	1 919
- lisäykset I.I. - 31.12.	24 575	1 089	20 241	
- vähennykset I.I. - 31.12.	-145	-599		-599
Hankintameno 31.12.	30 633	6 203	21 561	1 320
- kertyneet poistot 31.12.	-20 687	-3 626	-16 719	-902
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 946	2 577	4 842	418
Maa-alueet				
Hankintameno I.I.	84 835	82 485	71 658	69 224
- lisäykset I.I. - 31.12.	7 075	2 638	4 075	2 639
- vähennykset I.I. - 31.12.	-403	-288	-137	-205
Kirjanpitoarvo 31.12.	91 507	84 835	75 596	71 658
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno I.I.	201 034	192 865	101 793	98 041
- lisäykset I.I. - 31.12.	13 627	8 602	335	3 949
- vähennykset I.I. - 31.12.	-4 146	-433	-751	-197
Hankintameno 31.12.	210 515	201 034	101 377	101 793
- kertyneet poistot 31.12.	-65 900	-57 568	-42 207	-38 225
Kirjanpitoarvo 31.12.	144 615	143 466	59 170	63 568
Kokonais- ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus I.I.		33 197	30 704	32 069
- poistoeron lisäys I.I. -31.12.		4 457		
- poistoeron vähennys I.I. - 31.12.		-1 377	-1 855	-1 365
Kokonais- ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.		36 277	28 849	30 704

1000 mk				
Liitetieto	Konserni		Emoyhtiö	
numero	1996	1995	1996	1995
Koneet ja kalusto				
Hankintameno I.I.	770 218	683 442	614 883	557 446
- lisäykset I.I. - 31.12.	86 092	108 319	40 564	75 438
- vähennykset I.I. - 31.12.	-15 791	-21 543	-13 499	-18 001
Hankintameno 31.12.	840 519	770 218	641 948	614 883
- kertyneet poistot 31.12.	-347 114	-297 766	-284 990	-249 362
Kirjanpitoarvo 31.12.	493 405	472 452	356 958	365 521
Kokonais- ja suunnitelma-				
poistojen kertynyt erotus I.I.		189 188	182 409	154 032
- poistoeron lisäys I.I. - 31.12.		42 860	20 349	28 377
Kokonais- ja suunnitelma-				
poistojen kertynyt erotus 31.12.		232 048	202 758	182 409
Kirjanpitoarvosta 31.12.				
koneiden ja laitteiden osuus	254 543	236 544	145 233	137 852
Turvetuotannon valmistelu ja muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno I.I.	615 746	567 877	591 527	546 465
- lisäykset I.I. - 31.12.	46 858	51 452	39 935	48 645
- vähennykset I.I. - 31.12.	-386	-3 583	-386	-3 583
Hankintameno 31.12.	662 218	615 746	631 076	591 527
- kertyneet poistot 31.12.	-199 297	-168 498	-193 572	-164 625
Kirjanpitoarvo 31.12.	462 921	447 248	437 504	426 902
Kokonais- ja suunnitelma-				
poistojen kertynyt erotus I.I.		134 494	165 613	134 494
- poistoeron lisäys I.I. - 31.12.		31 119	7 340	31 119
Kokonais- ja suunnitelma-				
poistojen kertynyt erotus 31.12.		165 613	172 953	165 613
Osakkeet ja osuudet				
Hankintameno I.I.	24 756	24 035	141 223	139 406
- lisäykset I.I. - 31.12.	921	721	4 263	1 817
- vähennykset I.I. - 31.12.	-913	0	-141	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	24 764	24 756	145 345	141 223
VEROTUSARVOT				
Maa- ja vesialueet	56 895	55 169	50 178	48 177
Rakennukset ja rakennelmat	157 310	152 069	74 772	79 785
Osakkeet ja osuudet	131 708	184 445	113 667	141 185
	345 913	391 683	238 617	269 147
Verotusarvon puuttuessa on arvona käytetty kirjanpitoarvoa.				
8 PITKÄAIKAISET SJOITUKSET KONSERNIYRITYKSISSÄ				
Konserniyritykset				
Osakkeet ja osuudet			125 689	120 937
Lainasaamiset			56 244	56 653
Pääomalaina			3 140	0
Yhteensä			185 073	177 590
Osakkuusyrietykset				
Osakkeet ja osuudet	2 737	2 935	1 000	1 723

1000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
Liitetieto	1996	1995	1996	1995
numero				

9 SAAMISET JA VELAT /KONSERNI- JA OSAKKUUSYRITYKSET

Myyntisaamiset/konserniyritykset			14 091	5 284
Myyntisaamiset/osakkuusyritykset			1 004	5 369
Lainasaamiset/konserniyritykset			13 184	8 687
Siirtosaamiset/konserniyritykset			1 605	190
Siirtosaamiset/osakkuusyritykset			1 750	6 510
Ostovelat/konserniyritykset			1 045	1 665
Siirtovelat/konserniyritykset			181	286
Muut lyhytaikaiset velat/konserniyritykset			22 551	58 671

ELÄKESITOUMUKSET HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN OSALTA

Vapo Oy:n hallitukseen kuuluvilla yhtiön toimihenkilöillä on mahdollisuus siirtyä eläkkeelle 60 - 62 vuotiaana.

10 OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

Sidottu oma pääoma

Osakepääoma	300 000	300 000	300 000	300 000
-------------	---------	---------	---------	---------

Vapaa oma pääoma

Käyttöraho	179 030	179 030	178 945	178 945
------------	---------	---------	---------	---------

Voittovarot 1.1.	277 969	216 821	177 386	117 826
------------------	---------	---------	---------	---------

Osingonjako	-36 000	-45 000	-36 000	-45 000
-------------	---------	---------	---------	---------

Muuntoeron muutos	-466	194		
-------------------	------	-----	--	--

Varausten oman pääoman osuus

edellisiltä tilikausilta	325 366			
--------------------------	---------	--	--	--

Tilikauden voitto	118 535	105 954	108 718	104 560
-------------------	---------	---------	---------	---------

Voittovarot 31.12.	685 404	277 969	250 104	177 386
--------------------	---------	---------	---------	---------

Vapaasta omasta pääomasta

jakokelpoisia varoja	522 793			
----------------------	---------	--	--	--

Vapaaehtoiset varaukset

Kertynyt poistoero	473 584	433 938		
--------------------	---------	---------	--	--

Siirtymävaraus	1 346	18 863		
----------------	-------	--------	--	--

Investointivaraus	4 535	4 535		
-------------------	-------	-------	--	--

Muut vapaaehtoiset varaukset	1 138	1 000		
------------------------------	-------	-------	--	--

	480 603	458 336		
--	---------	---------	--	--

Vapaaehtoisia varauksia vastaava

verovelka	134 569			
-----------	---------	--	--	--

1000 mk	Konserni		Emoyhtiö	
Liitetieto numero	1996	1995	1996	1995
II PITKÄAIKAISEEN VIERAASEEN PÄÄOMAAN SISÄLTYVÄT 5 VUODEN TAI SITÄ PITEMMÄN AJAN KULUTTUA ERÄÄNTYVÄT ERÄT				
Lainat rahoituslaitoksilta	18 828	23 011	1 233	2 657
Eläkelainat	48 808	52 748	44 011	47 346
Muut pitkäaikaiset velat	8 495	14 880	2 295	2 580
	<u>76 131</u>	<u>90 639</u>	<u>47 539</u>	<u>52 583</u>
JOUKKOVELKAKIRJALAINAT				
Joukkovelkakirjalaina 1994/1999 - kertalyhenteinen	<u>21 000</u>	<u>21 000</u>	<u>21 000</u>	<u>21 000</u>
ANNETUT PANTIT JA VELAN VAKUUDEKSI ANNETUT KIINNITYKSET, TAKAUKSET, VEKSELI-, TAKUU- JA MUUT VASTUUT SEKÄ VASTUUSITOUMUKSET				
Annetut pantit - omasta velasta		8 455		
Velan vakuudeksi annetut kiinnitykset - omasta velasta	94 989	137 017	5 000	5 000
Takaukset - omasta velasta	92 750	77 221		
- konserniyhtiöiden puolesta			74 515	60 221
	<u>92 750</u>	<u>77 221</u>	<u>74 515</u>	<u>60 221</u>
Muut vastuut - muut vastuut	346	1 622		1 336
- avoimet termiinisopimukset	80 383	47 145	67 203	
	<u>80 729</u>	<u>48 767</u>	<u>67 203</u>	<u>1 336</u>
Annetut pantit, kiinnitykset, vastuut ja vastuusitoumukset yhteensä	<u>268 468</u>	<u>271 460</u>	<u>146 718</u>	<u>66 557</u>

EMOYHTIÖN OMISTAMAT OSAKKEET JA OSUUDET

	Emoyhtiön omistus osuus-%	Konsernin osuus omasta pääomasta		Emoyhtiön omistamien osakkeiden/osuuksien Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Vimeksi laaditun tilinpäätöksen mukainen voitto/tappio
Konserniyritykset						
Vapo Timber Oy, Jyväskylä	100	177 226	5000	5 000	71 000	1 541
Biolappi Oy, Rovaniemi	67	213	60	10 000	1 100	-679
Suo Oy, Jyväskylä	100	629	150000	1	9	105
Biofilter Oy, Helsinki	100	878	60	10 000	760	1
Vapo (U.K.) Ltd, Lontoo	99		99		1	
Kekkilä Oy -konserni, Eurajoki	60	40 273	1514383	10	47 087	2 620
A/S Langham, Haapsalu	100	46	10	42	248	-173
Vapo Energi Ab, Överkalix	100	1 404	10000	60	600	561
P.T. Garudatama Sumber Makmur, Jakarta	70	-1 150	5000	136	1 593	-2 524
VAM Vapo Wastech Ltd Oy, Jyväskylä	50	1 284	5	100 000	3 000	-3 498
Karel-Vapo Oy, Petroskoi	52	257	171		291	235
Yhteensä					<u>125 689</u>	
Osakkuusyrietykset						
Mäntän Energia Oy, Mänttä	50	2 737	2000	500	1 000	1568
Emoyhtiön omistamat muut osakkeet ja osuudet						
					18 655	

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Vapo Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Vapo Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.1996. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laadintaperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain sää-

nösten perusteella. Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös, joka osoittaa voittoa 108 718 317,34 markkaa, antaa kirjanpitolaissa tarkoitulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Jyväskylässä 18. maaliskuuta 1997

ARTHUR ANDERSEN KIHLMAN OY
KHT-yhteisö

Erkki Mitro
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Hallintoneuvosto on käsitellyt Vapo Oy:n vuoden 1996 konsernitilinpäätöksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen sekä tutustunut tilintarkastuskertomukseen, joiden johdosta hallintoneuvostolla ei ole huomautettavaa.

Hallintoneuvosto puoltaa konsernituloslaskelman ja -taseen sekä emoyhtiön tuloslaskelman ja taseen

vahvistamista ja yhtyy hallituksen ehdotukseen voitovarojen käyttämisestä.

Voimassa olevan yhtiöjärjestyksen mukaan kaikki hallintoneuvoston jäsenet valitaan vuosittain yhtiökokouksessa.

Helsingissä 2. päivänä huhtikuuta 1997

Markku Koski
Aarne Heikkilä Rune Holmström
Armas Komi Leila Lehtinen
Reijo Lindroos Paavo Niiles
Erkki Pulliainen Taisto Turunen
Jan Vapaavuori

VAPO OY:N YT-NEUVOTTELU- KUNNAN JÄSENET

1.7.1995-30.6.1997

- **Turveteollisuustoimihenkilöt**
Jaakko Argillander
(Lauri Korkeala)
- **Turveteollisuustyöntekijät**
Teuvo Penttinen
(Kauko Korhonen)
Risto Saarikoski
(Ilpo Viinämäki)
- **Sahatyöntekijät**
Juhani Nevalainen
(Juha Palokas)
Erkki Flink
(Eetu Karjalainen)
- **Metsätyöntekijät**
Hannu Turpeinen
(Reijo Hampinen)
- **Metsäalan toimihenkilöt**
Heikki Miettinen
(Paavo Kivimäki)
- **Sahatyönjohto**
Juha Castrén
(Veikko Manninen)
- **Konttoritoimihenkilökunta**
Majja Kirvesoja
(Kirsi Pennanen)
Merja Katajasalo
(Rauni Levola)
- **Ylemmät toimihenkilöt**
Ilkka Ilmavirta
(Maila Salmelin)

HENKILÖSTÖN EDUSTAJAT VAPO-LEHDEN TOIMITUSNEUVOSTOSSA 1996-1997

Erkki Flink, sahatyöntekijät
Pentti Haataja, ylemmät toimihenkilöt
Hannu Laukkanen, työnjohto
Anneli Ovaska, konttoritoimihenkilöt
Pauli Turunen, turvetyöntekijät

HENKILÖSTÖN EDUSTAJAT TULOSRYHMÄKÖIDEN

JOHTORYHMISSÄ 1.1.1996 - 31.12.1997.

■ Länsi-Suomi

Tapani Koivistoinen
(Kosti Kaukajoki)
Sirpa Mäki-Pirilä
(Heimo Pihlajamäki)

■ Itä-Suomi

Teuvo Penttinen
(Aarno Kuivalainen)
Merja Koponen
(Hannu Laukkanen)

■ Pohjois-Suomi

Jouko Niva
(Eino Ämmänpää)
Anneli Ovaska
(Jaakko Argillander)

■ Hankasalmi

Pertti Janhunen
Veikko Manninen

■ Kevätniemi

Juha Palokas
(Armas Ruokolainen)
Birgitta Kettunen
(Merja Katajasalo)

■ Nurmes

Reino Määttä

■ Paltamo

Tuomo Rautiainen

■ Peuravuono

Kalevi Siivikko
(Mauri Bogdanoff)

HENKILÖSTÖN KEHITTÄMISOHJELMALLA YHTEISTÄ KULTTUURIA

Konsernin laajuisella koulutuksella on kehitetty yhteistä kieltä ja kulttuuria. Ohjelma on sisältänyt tulosajattelua, johtamis- ja yhteistyöpalautetta, projektien johtamista, neuvottelutaitoa ja itsetuntemuskoulutusta. Laatujärjestelmät ovat tuoneet mukanaan prosessiajattelun ja prosessi-

tiimit. Tiimivalmennuksessa käynnistettiin toinen jakso.

Vuoden aikana koulutuspäiviä kertyi yli 6000, josta ammatillista koulutusta oli kaksi kolmasosaa. Ammatillinen koulutus kohdistui turpeen ja sahatavaran tuotantoon ja tietokoneen käyttöön.

KESKUSHALLINTO JA TOIMIALAJOHTO

- PL 22, 40101 Jyväskylä
Yrjönkatu 42, 40100 Jyväskylä
puh. (014) 623 623
fax (014) 613 599
- Helsingin toimisto
Bulevardi 28, 00120 Helsinki
puh. (09) 645 525
fax (09) 603 344

VAPO OY ENERGIA

- PL 22, 40101 Jyväskylä
Yrjönkatu 42, 40100 Jyväskylä
puh. (014) 623 623, fax (014) 613 599

Tulosyksiköt

- Länsi-Suomen tulosyksikkö
Kalevankatu 25, 60100 Seinäjoki
puh. (06) 214 4611, fax (06) 214 4632
- Itä-Suomen tulosyksikkö
PL 1277, 70101 Kuopio
Suokatu 4, 70100 Kuopio
puh. (017) 550 440, fax (017) 550 4499
- Pohjois-Suomen tulosyksikkö
PL 318, 90101 Oulu
Uusikatu 35, 90100 Oulu
puh. (08) 887 5000, fax (08) 887 5099

VAPO OY BIOTECH

- PL 22, 40101 Jyväskylä
Yrjönkatu 42, 40100 Jyväskylä
puh. (014) 623 623, fax (014) 623 5770

VAPO TIMBER OY

- PL 22, 40101 Jyväskylä
Yrjönkatu 42, 40100 Jyväskylä
puh. (014) 623 623, fax (014) 211 273

Sahat

- Hankasalmen saha
41500 Hankasalmi as.
puh. (014) 844 5511, fax (014) 843 807
- Kevätniemen saha
81700 Lieksa
puh. (013) 683 411, fax (013) 683 4100
- Nurmeksen saha
Kirkkokatu 41, 75500 Nurmeks
puh. (013) 480 670, fax (013) 480 667
- Paltamon saha
88300 Paltamo
puh. (08) 871 841, fax (08) 871 877
- Peuravuonon saha
PPA 1, 99800 Ivalo
puh. (016) 666 321, fax (016) 666 417

FORSSAN SAHA OY

- PL 53, 30101 Forssa
puh. (03) 412 4500, fax (03) 435 6036

KEKKILÄ OY

- PL 67, 04301 Tuusula
Amerintie 61, 04300 Tuusula
puh. (09) 274 6000, fax (09) 275 5226

Tehtaat

- Eurajoen tehdas
Satoturpeentie 92,
27130 Eurajoki as.
puh. (02) 8680 600, fax (02) 8681 667

- Haukinevan tehdas
PL 15, 61101 Peräseinäjoki
puh. (06) 4174 002, fax (06) 4174 313
- Lapinnevan tehdas, Parkano
Porintie 623, 39660 Lapinneva
puh. (03) 440 050, fax (03) 440 0530

STENRØGEL MOSEBRUG A/S

- Stenrøgelvej 13
DK-8620 Kjellerup, Tanska
puh. + 45 86 880 154,
fax + 45 86 880 064

VAPOGRO LTD.

- The Gerrard Business Centre
Worthing Road
East Preston, Littlehampton
West Sussex BN16 1AW, Englanti
puh. + 44 1903 859 555,
fax + 44 1903 859 666

VAPO ENERGI AB

- Företagsvägen 3
S-95 333 Haparanda, Ruotsi
puh. + 46 922 15 315,
fax + 46 922 12 940

BIOLAPPI OY

- Vapaudentie 6, 96100 Rovaniemi
puh. (016) 330 4270, fax (016) 347 243

SUO OY

- PL 318, 90101 Oulu
Uusikatu 35, 90100 Oulu
puh. (08) 887 5000, fax (08) 887 5099

P.T. GARUDATAMA SUMBER MAKMUR

- c/o P.T. Indorayon Utama
Kecamatan Porsea
Tapanuli Utara
Indonesia
puh. + 62 632 21887,
fax + 62 632 21 300

AS LANGHAM

- Niine põik 4
EE-3170 Haapsalu, Viro
puh. + 372 51 252 217

MÄNTÄN ENERGIA OY

- Lampilinnantie 4
35800 Mänttä
puh. (03) 477 501, fax (03) 477 590

VAMVAPO WASTECH LTD OY

- PL 22, 40101 Jyväskylä
Yrjönkatu 42, 40100 Jyväskylä
puh. (014) 623 623,
fax (014) 623 5770

KAREL-VAPO OY

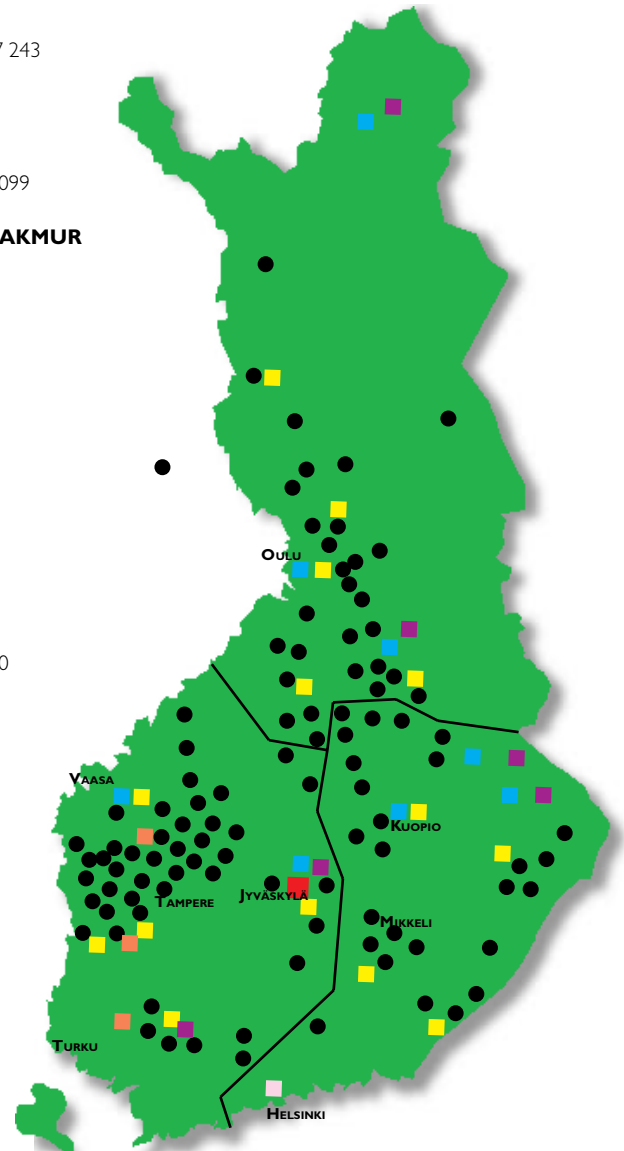
- Prospekt Uritskogo 65
185030 Petroskoi, Venäjä
puh. 049-178 503,
fax + 7814 22 54018

Vapo Oy vuosikertomus

Tekstit: Vapo Oy ja Viestintä-Paprico
Ulkoasu: Hannu Rinne, Atelier GraGra
Paino: ER-paino, Lievestuore, 1997

Vapo Oy Energia ja keskushallinto ottavat tänä vuonna käyttöön sähköpostin. Osoite muodostuu seuraavasti: etunimi.sukunimi@vapo.fi (ä- ja ö-kirjaimet ilman pistettä eli a ja o) esim: erkki.mantymaa@vapo.fi

- **KESKUSHALLINTO**
- **TULOSYKSIKÖN KONTTORI**
- **ASIAKASALUEEN KONTTORI**
- **SAHA**
- **KEKKILÄ OY**
- **KASVUTURVETEHDAS**
- **TURVETYÖMAA**

PL 22, 40101 Jyväskylä
Yrjönkatu 42, 40100 Jyväskylä
puh. (014) 623 623, fax (014) 613 599